

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:
celo leto K 24—
pol leta 12—
četrt leta 6—
na mesec 2—

v upravnishvu prejemati:
celo leto K 22—
pol leta 11—
četrt leta 5-50
na mesec 1-90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflcova ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izhaja vsak dan svočr izvenredne nedelje in praznike.

Inserati veljajo: petostopna peti vrsta za enkrat po 14 vin, za dvakrat po 12 vin, za trikrat ali večkrat po 10 vin. Parte in zahvala vrsta 16 vin. Poslano vrsta 20 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Upravištvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vplaatve naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 83.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:
celo leto K 25—
pol leta 13—
četrt leta 6-50
na mesec 2-30

za Nemčijo:
celo leto K 30—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto K 35—

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakma. Upravištvu (spodaj, dvorišče levo), Knaflcova ulica: št. 5 telefon št. 85

Romunska nevarnost.

Mednarodni položaj se preminja takorekoč od dne do dne. Komaj se je napetost ublažila, že nastopijo novi faktori. Tako je zdaj naenkrat postala Romunska nevarna in grozi Bolgarski z vojsko.

Romunska, tesna zaveznica avstro-ogrsko monarhije, zahteva, naj ji Bolgarska da bogato plačilo, ker — no, ker se ni udeležila vojske zoper Turčijo in je ostala mirna in nevtralna, med tem ko so bolgarske armade krvavele na raznih bojiščih. Romunska hoče imeti lep dobiček od vojske, katere se ni udeležila, od zmag, za katere ni žrtvovala ne enega moža in ne enega vinarja.

V postopanju Romunske se spozna morala velike politike naše dobe.

Balkanske države so Romunsko vabile in vabile, naj se skupno z njo udeležijo vojske zoper Turčijo. Romunska tega ni storila, pač pa hoče zdaj, ko so druge balkanske države z brezprimernimi žrtvami Turčijo premagale, imeti svoj delež na teh uspehih. Romunska zahteva kompenzacije, ker je mirno gledala, kako so druge balkanske države riskirale kri in imetje in svoj obstanek.

Za kompenzacijo zahteva Romunska severni del Bolgarske od Silistre do Kavale. V tem zemljepisnem kotu stanujejo sami Bolgari, kakor tudi v romunski Dobrudži. Romunska zahteva ta kos Bolgarske, da bi Bolgarom zaprla prehod čez Donavo, ker je ta kot velevažen za obrambo Bolgarske proti eventualnemu napadu od romunske strani.

Romunska se je s svojimi zahtevami oglasila zdaj, ko so Bolgari vsled trimesečne vojske zelo oslabiljeni in ko mir s Turčijo še ni sklenjen. Turki, ki znajo dobro računati, so spoznali stisko, v katero je Romunska spravila s svojim nastopom Bolgarsko in se prav zaradi tega ne-žejo odpovedati Odrinu. Tako se od več strani pritiska, da bi Bolgari ali ne dobili Odrina, ki je bil poglaviti cilj njihove vojske, ali pa bi se morali odpovedati važnemu in znamenitemu delu svoje domovine.

Značilno je, da nikjer v Evropi ni dobiti tako srčnih simpatij za postopanje Romunske, kakor v dunajskem oficijoznem časopisu. To se trudi na vso moč, da bi prepričalo javnost, kako brezpogojno potrebno je, da dobi Romunske plačilo, ker se vojne ni udeležila in da se odtrga od Bolgarske ravno tisti del, ki je zanjo za obrambo proti severu najvažnejši. Nehote se mora vsakdo vprašati: kdo neki tiči za Romunsko in ji daje pogum, da nastopa na tak način — zakaj da bi se upala spričo bližine Rusije na svojo roko tako postopati in stvarjati take nevarnosti evropskemu miru, to pač ni verjetno.

Najnovejše vesti pravijo, da je Rusija že storila v Bukarešti primerne korake v svrhu posredovanja med Romunsko in med Bolgarsko. Zgodilo se je to neposredno po tem, ko se je razvedelo, da hoče Romunska z oboroženo silo okupirati tisti del Bolgarske, ki ga zahteva kot kompenzacijo. Zatrjuje se, da bi v tem slučaju Rusija intervenirala z orožjem. Poroča se, da je ruski poslanik v Bukarešti že naznanil romunski vladi to intervencijo in da se je Rusija nanjo že pripravila s tem, da je črnomoški brodovje razpostavila ob bregovih Dobrudže.

Iz tega se najbolje spozna napetost in nevarnost sedanjega položaja... najmahjša iskra zadostuje, da nastane velik plamen.

Vzlic temu pa, da se je obzorje zopet zatemnilo, upa Evropa vendar, da se ohrani mir: poglavito se opira to upanje na dejstvo, da želi velika večina veseles, naj se prepreči mednarodni konflikti in vsaka nova vojna. V ta namen bodo veselele z združenimi močmi pritiskale na Turčijo, naj se uda zahtevam balkanskih držav in nadejati se je, da bodo znale tudi Romunsko ukrotiti.

Dr. Kramář o problemih češke politike.

V znanstvenem predavanju 11. januarja se je bavil poslanec dr. Kramář s problemom češke politike.

na Balkanu, je pokazal na nasprotja v razpoloženju češkega naroda in v politiki države. Še nikdar ni bila divergenca tako velika kakor zdaj. Dr. Kramář je izjavil, da češki narod lahko z dobro vestjo o sebi trdi, da je stal vedno, tudi v najtežjih urah države, zvesto na strani dinastije in niti najradikalnejši češki program ne zahteva češke države izven Avstrije. Dr. Kramář je nadalje izjavil, da se mora država opustiti nemško-madžarskega firneža ter s svojo politiko pokazati, da hoče dati Slovanom svobodo za razvoj narodnega življenja na isti način, kakor jo imajo tudi drugod. Sicer se Avstrija ne bo mogla izogniti veliki nevarnosti, slovenski nevarnosti. Po dogodkih na Balkanu ni več mogoče, izogniti se temu vprašanju. In treba se bo odločiti, vladati ali s Slovani, ali pa proti njim ter nositi obenem vse konsekvence take odločitve. Govornik upa, da bodo merodajni krogi ta problem rešili v najsmernejšem smislu besede. Za Čeha mora še nadalje ostati kot glavni cilj, udeleževati se državne moči. Po mnenju govornikovem je federativna Avstrija najboljša rešitev jugoslovanskega vprašanja. Čehi morajo dandanes na to gledati, da se izvede rešitev vseh avstrijskih problemov ne proti njim, temveč z njimi. V to svrhu je potrebno, da obdržijo Čehi vse politične pozicije, ki so si jih pridobili z najtežjimi žrtvami. Dr. Kramář je končno govoril o razmerju med češkimi strankami ter se izrekel za skupno zvezo. Mi hočemo, je končno izjavil dr. Kramář, in to je naš slovenski problem, da je Avstrija napram vsem svojim Slovanom ravnatoka pravična, kakor napram Nemcem in Madžarom. Mi nečemo nikakega avstroslavizma, mi nečemo nikake slovenske Avstrije, mi hočemo le Avstrijo, ki bo napram vsem Slovanom pravična, ker bi slovenska Avstrija pomenjala laž ali pa krivico za njene neslovanske narode.

Vsenemci in slov. Balkan.

Nemci so vsled preobrata na Balkanu kar iz sebe. To dokazuje Ko je omenil zgodovinske razmere

članek v berlinski »Tägliche Rundschau«, v katerem hoče neki dr. A. Ritter na podlagi narodnostne statistike protestirati proti trditvi, da je Balkan (brez Grške) slovansko ozemlje. Dr. A. Ritter navaja, da živi na Balkanu samo 9 milj. Slovanov in 11-5 milj. Neslovanov. Pri tem pa vpoštevata tudi celo ozemlje med Karpati in Balkanom (Ogrsko, Bosno in Dalmacijo), kojega oporo balkanski narodi nepobitno potrebujejo, da bi se vzajemno ne pomorili, ter izjavlja, da je situacija taka, da stoji proti bloku 27-5 milj. Neslovanov 23 milj. Slovanov, ki so razdeljeni v štiri plemena, stanujoča v dveh skupinah. Končno prišteje k temu še Avstrijo, brez Galicije in Bukovine in dobi številko 38 milj. Neslovanov in 25 milj. Slovanov. Iz tega razmerja je že jasno, da Slovani nimajo prav nobene pravice do jugovzhodne Evrope. Kdo bi se ne smejal! Najznačilnejši je pa konec Ritterjevega razmišljanja, v katerem pravi: Na Dunaju je bila dalekogledna stranka za bodočnost za to, da bi Avstrija prevzela vlogo države, ki bi te male narode zbrala, organizirala v novo, morda zvezno državo ter obenem z balkanskim vprašanjem rešila svoje notranje Monarhije naj bi tvorila most med srednjo Evropo in vzhodno, ter s svojim številom najmočnejšega nemškega plemena vzdrževala tudi zvezo z Nemčijo, obenem pa za vselej odstranila od jugovzhodne Evrope. Naredi je bil gotovo dober. Kakor hitro pa so dopustili, da se je med monarhijo in vzhodno vrinila slovanska zavora, kakor hitro so opustili prastari cilj proti do Soluna ter pridobili Albance, tedaj se je cela slika v neprospeh Nemstva in srednjeevropske politike popolnoma izpremenila. Kakor stvari zdaj stoje, grozi nevarnost, da se na Balkanu trdno usadi slovansko gospodstvo in da pride vzhodna polovica države v objetje panslavizma.

O balkanski zvezi.

Med brzojavnimi vestmi smo v soboto na kratko navedli vsebino članka, ki ga je pretekli petek priob-

čil sofijski »Mir«, glasilo bolgarske vlade, o postanku in razvoju Balkanske zveze.

Ker so podrobnosti, navedene v »Miru«, za javnost zanimive, priobčujemo drugi del navedenega uvodnika v dobesednem slovenskem prevodu.

»Mir« piše: »Prvi temelj za Balkansko zvezo je bil položen na sestanku bolgarskega ministrskega predsednika Iv. Gešova s srbskim ministrom zunanjih del dr. Milovanom Milovanovićem v železniškem vozu na meji Srbije in Bolgarske dne 11. septembra 1911.

Ta sestanek je pripravil bolgarski poslanik v Belgradu, kateremu je bila na inicijativno ministrskega predsednika Gešova poverjena ta specijalna misija.

Dolžnost bodočega zgodovinarja bo, da bo zabeležil kot fakt, da s' bili Bolgarska in Srbija dve slovanski zemlji, ki sta sprožili misel o balkanskem sporazumljenju, zato je tudi ta sporazum par excellence slovanski.

Tudi to je dejstvo, da je dala inicijativno zato veliko delo Bolgarska po svojem odličnem državniku Ivanu Evstratijevu Gešovu, čegar ime je tesno zvezano z vsemi deli za naše osvobodjenje in za konsolidacijo bolgarske države.

Zgodovinar bo tudi moral zabeležiti dejstvo, da je bilo središče pogajanj tako med Bolgari in Srbi, kakor med Bolgari in Grki in med Bolgari in Črnogorci bolgarska prestolnica Sofija.

Tu v Sofiji je bila dne 13. marca 1912. podpisana zvezna pogodba med Bolgarijo in Srbijo.

Tu v Sofiji so se vodila vsa pogajanja in tu je bil tudi podpisan bolgarsko - grški dogovor dne 29. maja 1912., katerega dne je bila sklenjena tudi zveza s Črno goru.

Tudi to bo bodoči zgodovinar moral zabeležiti kot nepobiten fakt, da je tudi ideja, da je treba proti Turčiji nastopiti z oboroženo silo, izšla iz Sofije. To idejo so soglasno sprejeli vsi zavezniki.

Ta ideja je rodila sijajne uspehe, pred katerimi se nahajamo danes po zmagoviti vojni.

LISTEK.

Skrivnost hiše št. 47.

Roman;

Angleški spisal J. Storer Clouston. (Dalje.)

Nadzornik je vpil vžigalico in preiskal klet za premog. Celo z lopato je brskal po premogu, med tem ko je škof skoro brez sape gledal. Preiskava je spravila na dan dve igli za lase, ki jih je nadzornik skrbno spravil v žep svojega telovnika. Potem sta se vrnila v kuhinjo.

»Pokažite mi svojo sobo,« je ukazal nadzornik še strožje kakor poprej.

Eva ga je peljala v prostorno sobo za služkinje; tam sta bili dve postelji, omara za obleko, prazen kovčeg in več takih stvari.

»Ali spite vi s kuharico tukaj?« je vprašal nadzornik.

Eva je to potrdila. Nato so poslali iz sobe in nadzornik je odprl omaro za obleko. Škof je z naraščajočim razburjenjem sledil vsaki njegovi kretnji.

»Aha,« je zaklical nadzornik s pritajenim glasom in potegnil iz omare fino krilo. »Ta obleka gotovo ni last navadne služkinje!«

»To je krilo gospe Molyneux,« je vzklil škof. »Dostikrat sem jo videl v tem krilu. Nebeška milost — kako je prišlo to krilo sem?«

Gospoda sta se spogledala in

obraz policijskega nadzornika je postal vse slovesnejši. Spravil je krilo zopet v omaro, odprl vrata in poklical Evo.

»Kakšna vrata so to?« jo je vprašal.

»V druge oddelke kleti vodijo,« je odgovorila Eva; »en oddelek rabimo za vinsko klet.«

Škof se je z grozo obrnil v stran; Bog ve, kaj se bo dobilo v kletih. Nadzornik je hotel odpreti vrata, a bila so zaklenjena.

»Kje so ključki?«

Eva je odkimala z glavo.

»Ne vem,« je odgovorila.

Nadzornik se je samo smehljaj.

»Potem moramo vrata pač siloma odpreti,« je rekel in vzel iz žepa etui, napolnjen z instrumenti, ter izbral fin vetrih. Toda v nobeni kleti ni bilo nič takega, kar bi bilo razsvetlilo temo.

»In dosti vina tudi ni pri hiši, mylord,« je menil nadzornik; »dve steklenici vina in tri steklenice rdečega vina.«

»Ti moj Bog,« je odgovoril škof; »ko bi bil to vedel, bi se še sem ne bil upal...«

Škof je umolknil, ker se je domislil, da bi mogla njegova izjava veljati za preveč posvetno, da, za materialistično. Nadzornik pa si jo je drugače tolmačil.

»Res, tukaj izgleda vse tako, kakor da gospodar ni nameraval še dlje v tej hiši ostati. Ali niste, mylord, tudi vi tega mnenja?«

»Seveda; popolnoma prav imate, na to prej še nisem mislil.«

Nadzornik se je nasmehnil, po-

tem je stopil tik poleg škofa in mu zašepetal na uho:

»Ali ste zapazili, mylord, da je hišna šla v vašo sobo?«

»Kaj pravite! Ne, tega nisem zapazil! Ali je res?«

»Res,« je odgovoril nadzornik; »pst, mylord!«

Tiho se je sklonil na tla in se po vseh štirih plazil do vrat, vodečih v sobo za služkinje. Tam se je vzravnil in planil v sobo. Eva je pospravljala svoje stvari v kovčeg.

»Dovolite,« je dejal nadzornik in je vzlic ogorčenemu ugovoru začel preiskovati kovčeg kakor kak carinski uradnik.

»Aha!« je zaklical in potegnil na dan usnen etui temnomodre barve; odprl ga je in pokazala se je krasna biserna ovratnica.

»Kje ste to dobili?« je vprašal.

»Mlado dekle ga je pogledalo s hladnim zaničevanjem.«

»Ali vas to kaj briga?«

»Mislim, da me briga,« je nadzornik odgovoril srdito. »Kje ste dobili to dragocenost?«

»O tem ne dam nobenega pojasniti.«

Nadzornik se je obrnil k škofu, ki ni bil nič manj ogorčen.

»Mylord,« mu je rekel, »prosim vas moram, da si to dragocenost ogledate z največjo pozornostjo.«

Mylord je pazljivo ogledal bisernico in potem je padel njegov pogled na mlado dekle kakor prokletje noseča strela.

»Ali mi morete, mylord, zdaj povedati, če spoznate to dragocenost kot last gospe Molyneux?«

To vprašanje je Evo ravno tako prestrašilo, kakor škofa.

»Za boga,« je vzklil škof, »da, gospod nadzornik, skoro bi na to prisegel, ne, na to prisežem...«

»Vi govorite ali vedoma neresnico, ali pa nimate nobenega pojma, kake dragocenosti nosi gospa Molyneux; tega bi ne bila od vas pričakovala, mylord.« Nato se je Eva obrnila do nadzornika: »Te bisere sem dobila od nekega gospoda...«

»Kdaj?« je vprašal detektiv, ki je bil zapazil, da je lahko zardela.

»Včeraj.«

»Od nekega gospoda in včeraj?« je zaklical škof. »Za vraga...«

Nadzornik se je osnelil, prekiniti škofa.

»Kako se piše tisti gospod?« je vprašal Evo.

»Tega ne povem.«

»Aha,« je rekel nadzornik, spravil bisere v etui in vse skupaj v svoj žep. »Mislim, mylord, da greva zopet lahko gor...«

»A moji biseri?« je vzklila Eva.

»Če so vaši, jih dobite nazaj, a reklamirati jih morate na policijskem ravnateljstvu,« je odgovoril nadzornik hladno in odšel za prelatom.

Prišedši v knjižnico, je dejal nadzornik s pomembnim poudarkom:

»Ali morate res šele vprašati za ime tistega gospoda, mylord?«

»Bojim se, da ne, gospod nadzornik, bojim se, da ne. Mili bog, da je mogel Irvin Molyneux tako globoko pasti! In kje mislite, da je zdaj njegova nesrečna žena?«

Nadzornik je naredil skrajno resen obraz.

»Mylord,« je rekel, »nočem žaliti vaših čustev s tem, da napravim neozgibne sklepe iz tega, kar sem doznal. Priporočam se vam, mylord!«

Ko je bil odšel, je škof kakor da je oamljen, obsedel še nekaj časa; potem je pa ves obupan planil kviško, bežal v svojo sobo in z največjo naglico pospravil svoje stvari; kmalu potem se je odpeljal.

Na spodnjem koncu vrta je bila med lorovjevi drevesi mala lopa. Med tem, ko je škof pospravljaj svoje stvari, je prišla iz lope v plašč zavita ženska in je hitela v hišo. Četrta ure pozneje se je ustavil pred hišo št. 47. v ulici Hiacint drug voz; vanj sta sedli sumljiva Eva in tista ženska, ki je bila prihitela iz vrtno lope.

»Hotel Ruckford, Kensington,« je rekla ta.

Čez nekaj trenutkov je vprašala tudi zelo razburjeno Evo:

»Kaj se je moglo neki zgoditi, Eva?«

Toda mlado dekle ni dalo odgovora. Njeni pogledi so bili obrnjeni na moškega, ki je šel pred vozom in ki ga je voz kmalu dohitel. Ker se je njena spremljevalka zatopila v svoje misli, je Eva odprla okence na zadnji strani voza in pogledala ven. Videla je natančno njegov obraz. V naslednjem trenutku je voz zavil okrog vogala.

»Zdravstvuj, Francis,« je rekel glas v njenem srcu.

(Dalje prihodnjik.)

Dan 26. avgusta 1912 bo v tem oziru ostal večno zabeležen v zgodovini.

Ta dan je namreč car Ferdinand predsedoval seji ministrskega sveta, na kateri je bilo sklenjeno, da se zavzemajo stavi predlog, naj skupno z Bolgarijo napovedo vojno Turčiji za slučaj, ako be le-ta odklonila, izvesti v svojih evropskih pokrajinah reforme, določene v berlinski pogodbi.

Zavezniki Bolgarske so brez vsakega kolebanja odobrili ta predlog in tako se je zgodilo, da se je napravil konec večni nevarnosti za evropski mir, konec neznanemu položaju krščanskega prebivalstva na Balkanu.

Čast in hvala vsem, ki so pripomogli k temu velikemu delu.

Mi smo ponosni, da stoji na čelu tega podjetja bolgarski car s svojim prvim ministrom, voditeljem narodne stranke Ivanom Gešovom.

Med vojno in mirom.

V ospredju vsega konflikta zaradi likvidacije evropske Turčije, stoji razmerje med Bolgarsko in Rumunsko, ki je stopilo sedaj v akuten stadij. Splošno se sodi na Bolgarskem, da ima pri tej igri svoje roke vmes avstrijska diplomacija, ker bi se brez zaslombe na Avstro-Ogrsko Rumunski nikdar ne osmelila postaviti Bolgarski takih zahtev. Na drugi strani pa je tripelententa storila svojo dolžnost ter parirala udarec, ki ga je Rumunska namenila Bolgarski. Izpovedka se je govorilo, da hoče Rumunska tekmo dveh dni zasesti oni del Bolgarske, ki ga zahteva zase, vendar Rumunska te svoje namere do danes ni izvedla, marveč je stavil rumunski minister Take Jonescu predlog, da naj Bolgarska odstopi Rumunski Silistriji v slučaju, da dobi od Turčije Odrin. Za tako rešitev so se zavzele tudi velsile, in sicer trozveza ravnotako, kakor tripelententa. S tem pa je usoda Silistrije zvezana z usodo Odrina in Rumunska ima sedaj največji interes na tem, da dobe Bolgari Odrin od Turčije. Tudi trozveza mora delati z največjo silo, da dobe Bolgari Odrin in množe se znamenja, da se Bolgarska tak rešitvi vprašanja ne upira več prehodu.

Interesanten in značilen za rumunsko politiko je način, s kakimi sredstvi hoče Rumunska pridobiti bolgarsko zemljo od Silistrije do Črnega morja. Kriza zadnjih dni je namreč nastala samo vsled intrig v rumunskem kabinetu samem. Glavni hujskač na vojno je minister Filipescu, ki je na svojo pest prišel v Carigrad in tam intriguiral proti ministru Jonescu, ki se trudi v Londonu rešiti zadevo mirnim potom. S tem, da je potoval Filipescu v Carigrad in da se je teh njegovih intrig nadeležila cela vrsta uradnikov, se je položaj Rumunske znatno poslabšal, ker tak korak ni bil v skladu zlasti z željami sosednjih držav. Zlasti Rusija je prav energično nastopila v Bukarešti in rumunsko vladu posvarila pred nepremišljenimi koraki.

V Sofiji se zaradi rumunskega namena, zasesti nekaj bolgarske zemlje ne razburjajo preveč. Bolgarska bi se takemu koraku Rumunske prav nič ne upirala ter bi odpočila od tam tudi zadnjega vojaka in prepustila Evropi sodbo o zahrbtnem nastopu Rumunske. Sploh hočejo v Sofiji predložiti vprašanje kompenzacij, ki jih zahteva Rumunska, konferenci v Haagu. Glasom poročil iz Sofije je oborožen konflikt izključen, ker bi Bolgarska pustila Rumunski vso svobodo, da z njo pozneje obračuna.

Mirovna konferenca.

Glasom londonskih poročil »Vossische Zeitung«, je izjavil Rešid paša, da se morejo pogajanja šele zopet pričeti, če bodo izjavile države Balkanske zveze turškemu delegatom, da ne obstojajo več na prepustitvi Odrina. Če pa delegati Balkanske zveze ne dajo te izjave, je nadaljevanje pogajanj brezpomembno in turški delegatje bodo zapustili London. Nastop Evrope, je izjavil Rešid paša, se ne da označiti z nobeno besedo. Ozrežali so nam obe roki in sedaj pravi Evropa: To ne zadostuje, odrezali vam bomo še nogi. V tem slučaju pa imamo raje vojno. Pripravljani smo umreti za čast svoje domovine na bojišču.

Turčija ima res namen, odpoklicati svoje delegate. Dr. Danev je izjavil poročevalcu »Neue Freie Presse«: Porta ima res namen, odpoklicati svoje delegate. Kljub temu lahko z največjim poudarkom naglašam, da bi smatrali tak korak kot prekinjenje pogajanj in da bi temu primerno nastopili. Tučija nas ne bo ugnala in če nas primora, jo bomo spomnili, da poteče premirje proti štiridnevni odpovedi.

Albanija.

Statut Albanije dobiva počasi izrazitejšo potezo. Albanija ne more začeti svoje samostojnosti brez posojila, ki ga pa ne dobi brez garancije drugih držav. Najbrže bo dobila Albanija posojilo kakih 10 do 15 milijonov pod garancijo Avstro-Ogrske in Italije in treba bo potem, da kontrolirate te dve državi upravo dohodkov albanske države, ali vsaj onega dela dohodkov, ki je namenjen za pokritje državnega dolga. Albanija bo obdržala za enkrat sedaj veljavne turške zakone, tako tudi 11% vrednostno carino na uvoz. Tudi davki ostanejo še isti. Albancev, ki so izvežbani v državni službi, ne manjka in razen tega ne manjka avstrijskih in italijanskih uradnikov, ki bi hoteli službovati v Albaniji. To odgovarja baje tudi željam Albancev. Albanci se prav nič ne navdušujejo za železnice, marveč se zavzemajo bolj za ceste in avtomobilni promet. V Albaniji bi stal vsak kilometer železnice kakih 250.000 frankov, vsak kilometer ceste pa samo 15.000 frankov. Kot vzorec za avtomobilski promet bi služila južna Hercegovina, kjer je med Trebinjem, Bilekom in Gaiko vpeljan tak promet. V posebno poglavje spada železnica od Donave do Jadranskega morja, ki Albancem sicer nič ne koristi, ki ji pa ne naprti tudi nikakršnih bremen, ker bi prevzele jamstvo za obresti velesile in Srbija.

Skader.

Položaj v Skadru postaja za civilno prebivalstvo neznosen, ter prihajajo dan na dan k oblegovalni armadi ubežniki. Tudi se vrše vedno novi boji v okolici Skadra, zlasti pri Tarabošu.

Kakor poroča »Messaggero« iz Cetinja, je brzojavil kralj Nikolaj italijanskemu kralju ter ga prosil za njegovo posredovanje v albanskem mejnem vprašanju in v vprašanju usode Skadra. Isti list poroča tudi iz Londona, da so baje izjavili črnogorski delegatje: Če velesile ne bodo priznale črnogorskih zahtev glede Skadra, se bo moral kralj Nikolaj boriti s težkimi notranjimi težkočami in se bo najbrže odpovedal za sebe in za svoje naslednike črnogorskemu prestolu.

Med ranjenimi srbskimi brati.

Slike in črtice.

Pripoveduje dr. Ivan Oražen.

XXVIII.

Naš Pero.

Naš Pero ali Petar smo ga vsi klicali. Pripeljali so ga z drugimi ranjenci iz bitke pri Prilepu in sedaj je ležal pri nas v drugem nastropju. Šrapnel mu je zabil desno goleno, rana se mu je gnajila. Pa ker je ostalo gnojenje na svojem mestu, zato smo se nadajali, da mu ohranimo nogo.

Drugi teden ga je obiskal njegov oče, ki mu je prinesel pozdrave matere in sester. Sedel je lepo k sinu na posteljo in ta mu je moral pripovedovati, kako je bilo v bitki. Ko je sin skončal, tedaj se je pa oče sklonil k sinu in ga vprašal tajinstveno.

— »Pa čuješ, Pero, ali si ti tudi videl kraljeviča Marka, ki se je postavil v najresnejšem trenutku na čelo srbske vojske in jo vodil do zmage?«

Med srbskimi vojaki je bila namreč razširjena govorica, da se je njih mnogo opevani narodni junak kraljevič Marko udeležil bitke pri Prilepu, da se je prebudil iz svojega sna in vodil svoje junake k zmagi.

— »Ne dragi oče, jaz ga nisem videl, a sigurno je bil tam. Nekateri moji so ga videli in ko se je začel strašni naskok, zaoril je klic po celi fronti: »Kraljevič Marko je tu, on nas vodi, naprej bratje, naprej!« Za trenutek smo vsi obstali in gledali naprej, da ga vidimo; ali pred mojo četo je bil tako gost dim razpokajočih turških šrapnelov, da si videl komaj deset korakov naprej. A znaš, on je bil tu, vsi smo čutili njegovo navzočnost. Pa oče, da si ti čul takrat naš... urá... urá... i ti bi se preplašil... bila je grozota, a mi vedno naprej... naprej.

— »Pa čuješ, sinko, kakšen je pa bil kraljevič?«

— »Na konju, oče, na konju, ves v srebrnem oklepu.«

Oče in sin sta gledala s sanjavi mi očmi v daljavo, prepričana sta bila, da je njih slavni Marko vodil srbsko vojsko. Ta govorica se bo razširila med celim srbskim narodom in ogenj plemenite srbske narodne pesmi buknil bo še višje in vžgal na čela naroda.

— Pa sinko, kaj pravijo doktorji o tvoji nogi, ali ti ostane? Skoraj bi bil pozabljen na to glavno.

— Ne boj se oče za nogo, doktorji pričajo, da ostane. Povej mi raje, ako je pri vas tudi tako deževalo kot pri Prilepu? —

— Deževalo, deževalo, vse je bilo pod vodo. —

— No, kaj bo z našim pridelkom? Vse, vse bo uničeno. —

Pero se je razžalostil, utihnil in nič več ni govoril z očetom o svoji težko poškodovani nogi. Prepričan je bil, da mu ostane. A prišlo je drugače...

Nekega dne so ga položili strežaji raz nosilnico na mizo, da ga na novo prevezemo. Pri vzdigovanju mu je pa zlomljena in kakor nož ostrá kost prerežala glavno žilo. Silno je krvavel in zgubil mnogo krvi. Stegno smo mu obvlili z elastično obvezo in vstavili krvavitve. Bil je bled kot stena zidu.

— Pero, nogo moraš izgubiti, odloči se hitro, hitro se odloči. —

— Zalostno nas je pogledal in molčal.

— Pero, hitro, hitro. —

— Pa čujete, vsaj sem vendar očetu rekel, da ne bom izgubil noge, da mu bom doma na polju vse zopet uredil. —

Revež, tako je ljubil svojo zemljo, da je mislil vedno le na njo. Udal se je in izvršili smo takoj prepotrebno, žalostno operacijo.

Prve tri, štiri dni mučile so ga bolečine in vročina. Potem se mu je pa obrnilo zopet na bolje in naš Pero postal je zopet stari. Smejal se je in se razgovarjal s svojimi sosedi, kako bode zopet obdeloval zemljo, kaj bode vse nasejal. Bil je zopet prejšnji kmetič, ki je ljubil čez vse svoje njive.

Bilo je nekega dne pozno v večer. Prevezovali smo še ranjence v sobi, ki je bila zraven Petrove in bili na završetku. Naenkrat se obrnemo vsi proti Petrovi sobi in se potem začudeni spogledamo. V bolnišnici, v ti hiši žalosti in trpljenja, kjer je vladala ali grobna tišina, ali so se pa čuli kriki in vzdihovanje, začujemo naenkrat petje. Eden glas je prvačil, dva druga sta ga spremljala. Vsi gremo ven in vstopimo v sobo, kjer je ležal naš Pero. Bil je osmi dan, odkar je zgubil desno nogo. Pa zagledamo Petra, ki sedi v postelji veslega obraza in žarečih očih ter prvači s svojim tožnim glasom; dva tovariša, lakše ranjena pa sedita poleg njega z desne in leve ter ga spremljata.

— Pero, dober večer, pa kaj pomeni to, da poješ? —

A on ne odgovarja, nego gleda iskrih očih pred sebe in poje o kraljeviču Marku. Ves navdušen je in vsi drugi ranjenci poslušajo ga sveto. Doždeva se nam, da diha tišje, kakor po navadi. In Pero poje in poje; pripoveduje o mukah in strahotah, ki jih je moral pretrpeti srbski narod, poje o junaških srbskih materah, ki niso jokale za padlimi sinovi in nadah in upih na boljšo bodočnost srbskega naroda.

I mi ga mirno poslušamo. Ko je nehal peti, vladala je tišina v sobi; na licih ranjencev si pa lahko čital upe in nade ter prepričanje o lepšem solncu, ki bo obsijalo srbske zemlje.

— Pero, ali ti je dobro? —

— Dobro, gospodine. Ali z eno nogo ne bom mogel iti prihodnjič v boj in ta zavest me boli. —

XXIV.

Arnavtska hvaležnost.

Dolga vrsta voz, ki so bili nato-vorjeni z ranjenci se pomika proti železniški postaji Veles. Žalosten sprevod je to. Mlad srbski vojak pa hodi od voza do voza, da pomaga ranjencem, ker vozovi se hudo zibljejo in mečejo siromake semintja. Vojak pride do voza, na katerem je ležal ranjeni Arnavt in opazi, da leži ranjenec slabo. Vidi, da mu je treba pomagati. Četudi je najljubejši sovrag njegovega rodu, ga srce vendar vleče k njemu. Ranjen je in zato revež, čeprav je Arnavt.

Ali vojnice, čuvaj se, ako ti je drago tvoje mlado življenje! Ali še ne poznaš Arnavta, kletega vruga svojega naroda? Vojak prime Arnavta preko pleča, da ga privzdigne in bolje položi na vozu. Ali v tistem trenutku zagradi sovrag nič zlega slutečega vojaka okolo vratu in se mu zagriže s svojimi ostrimi zobmi v dušnik, katerega mu pregriže in raztrga. Prepozno so priskočili drugi vojaki; Arnavt je izvršil svoje krvavo delo.

»Pogini prokleti Srbine«, bile so zadnje besede »kulturnega« Arnavta.

Izpred Skadra.

(Pismo člana ljubljanskega Sokola.)

Zvest in navdušen član ljubljanskega Sokola, Milič Obrenović, rodom Črnogorec, je na poziv svoje vojaške oblasti ob izbruhu vojne na Balkanu odhitel v svojo domovino

in se z mečem v roki postavil v vrste boriteljev za svobodo.

Obrenović se sedaj nahaja v črnogorskem taborišču v Grudi pri Skadru.

Od tu je poslal enemu svojih prijateljev pismo, ki ga radi zanimivosti priobčujemo v naslednjem:

»Imel bi marsikaj zapisati o svojih doživljajih, odkar sem vstopil v vojno, še živel bi ne mogla vzdržati kaj sličnega. Največ smo pretrpeli na pohodu od Djakovice do Skadra v dneh od 11. do 21. novembra.

Najstrašnejše, kar sem videl s svojimi očmi, je bil prehod od samostana Visoki Dečani preko planine Bogičevac.

Na vrhu te planine je zmrazilo mnogo naših vojakov, ki smo jih enostavno zakopali v sneg.

Sto in sto bodisi artiljerijskih, bodisi intendantnih konj je obtičalo tu v snegu. Tu je ostalo več voz, natovorjenih z municijo, šotori in z drugimi vojnimi potrebščinami. Med potoma so vojaški metali proč vse, kar jih je oviralo pri hoji. Veruj mi, ta grozoviti prehod preko Bogičevca bo mi ostal vse življenje v neizbrisnem spominu. Kakšna dragocenost bi bila, ako bi mogel napraviti samo eno fotografsko sliko o tem pohodu! Toda ni bilo mogoče fotografirati radi velike megle in radi silnega vetra in snega.

Na to smo dva dni počivali v Plavu in Gusinju. Od tu smo nadaljevali svoj pohod preko sličnih planin, kakršna je bila Bogičevac. Toda ta pohod ni bil tako težak, ker je bilo nekoliko ugodnejše vreme. Ni namreč več snežilo, marveč samo deževalo.

Naša armada je prodirala ob nebotičnih strminah, preko prepadov in čeri, dokler nismo prišli v dolino, kjer je tekla vsled dežja narasla reka.

Opetovano smo jo morali prebresti in v njenih hladnih valovih je našel prežgodno smrt marsikateri izmed črnogorskih vojakov. Ne morem popisati, kaj smo vse pretrpeli v tem času, samo to pravim: Ne daj, Bože, što se trpetj može!

Končno smo dospeli pred Skader, kjer je nas sprejel prestolonaslednik kraljevič Danilo s spremstvom in z vojaško godbo. Utaborili smo se v bližini Skadrskega polja v Grudi pred Skadrom.

Tu smo se odpočili in okrepili od glada in muke, ki smo jih pretrpeli na napornem pohodu.

Od 21. novembra do sedaj imamo prilično lepo življenje. Vojaške službe in drugih bremen so me oprostili moji novi poveljniki. Sedaj je moje edino delo: da jutraj donesem vode in da skuham čaj ali kavo. Potem pa hodim na bližnji holm in motrim Skader s Skadrskim poljem in bližnje trdnjave kakor Taraboš in Bordanjevo.

Večkrat sem opazoval artiljerijski dvoboj med obleganimi Turki in našo armado. Dvakrat se je udeležil naš oddelek glavnega naskoka na Taraboš. To so pokale puške in grmeli topovi!

Dne 24. decembra so turške predstraže izzvale ljut boj. Započela se je strahovita borba. Takšnega grmenja topov še nisem slišal, kakor ta dan. Naše granate so strahovito učinkovale.

V dveh dneh pričakujem, da napravimo glavni naskok na Skader in da se prične odločilna borba.

Vsa armada je mnenja, da moramo osvojiti Skader in če tudi pade pri tem zadnji naš vojak.

Časopisov ne dobivamo nobenih, zato tudi ne vemo, kaj se godi po ostalem Balkanu. Na zdar! Milič Obrenović.

Štajersko.

Klub naprednih slovenskih akademikov v Celju. — V redni občni zbor se je vršil v petek, dne 3. t. m., v celjskem Narodnem domu. Predsednik, tovariš, Franc Hrašovec, odpravlja zborovanje, pozdravi vse navzoče ter poroča o društvenem delovanju, ki je bilo tudi v preteklem letu zelo uspešno: Ustanovni občni zbor gospodarskega obrtnega društva »Branibor« vršil se je dne 1. svečana 1912. v tukajšnjem Narodnem domu. Kakor znano, vodil je naš klub vse predpriprave ter ustanovil toli potrebni podružnici! Važen dogodljaj v minulem letu je ustanovitev IV. javne ljudske knjižnice našega društva v Rogatcu, ki se otvorila dne 18. avgusta l. l. in je nastanjena v posojilnični hiši. Knjižnica šteje okrog 200 knjig, v skupni vrednosti 300 K.

Začetkom leta razdelili smo v razne kraje letnike časopisov in revij ter poslali nebroj knjig (okoli 400) na mejo. Radi samovoljnega postopanja c. kr. poštahraniličnega urada na Dunaju vpsalimo smo pritožbo na pristojno mesto. Nanovo smo naročili »Dom in Svet« in »Napredno misel«. Sklenili smo nadalje pristopiti »Socialni Matici«. — Javnih predavanj je priredil klub dvoje: gospod Kadinka: »O gojitvi zob« in gosp. dr. Milko Hrašovec: »O zunanjih politiki Avstro-Ogrske«. Važen je bil tečaj z češkega jezika, katerega je vodil starejšina dr. Milko Hrašovec, in ki se je dobro obnesel. Da smo tudi letos prisostvovali vsem večjim prireditvam ter tudi osebnostno sodelovali, je umevno.

Izgubili smo v preteklem letu dva svoja podporna člana: odvetnika dr. A. Brenčiča in profesorja A. Kosija. — Dne 28. junija l. l. promoviral je na češkem vseučilišču v Pragi doktorjem prava starejšina kluba dr. Dragotin Vrečko; izrekli smo mu brzoglavno čestitke. V dnevih 1. in 2. septembra 1912. vršiti bi se morala v Ptuj III. narodno-obrambna enketá. Predpriprave so bile že — v kolikor smo se informirali — v polnem teku, ko naenkrat cela akcija utihne. Vzrok temu je bila najbrže komodnost in nezanimanje novoizvoljenih odborov »Bodočnosti«. — Dne 20. septembra l. l. vršila se je običajna Narodna zbirka, ki je vrgla — vkljub cvetličnim dnevom — čez 1600 kron ter tako presegla lansko! Klub je pristopil Zvezi ljudskih knjižnic v Ljubljani; istotako moški podružnici Ciril-Methodove družbe in podružnici »Branibora«. — Odborovih sej je bilo 18; izvanreden občni zbor l. članov je štela naša organizacija: 22 rednih in 24 podpornih; skupno torej 46 članov. Dopisov smo prejeli 211, odposlali pa takih 349. — S tem končujem svoje poročilo. Nato prečita blagajnik, tov. Hudina, svoje zelo zanimivo poročilo: promet društvene blagajne je znašal 1450 kron 14 v; »Obrambnega sklada« 1107 K 11 v; »Podpornega fonda«: 186 K 82 v; »V. narodne zbirke«: 3254 K 88 v; »Slovenske šole na meji«: 50 K 42 K. — Skupni promet z našal je torej v poslavnem letu 1912: 6049 kron 37 vinarjev. — Poročili knjižničarja in gospodarja poda tovariš V. Rom, kateri se — kot prvi dve — odobre. — Preglednik dr. Milko Hrašovec predlaga nato celemu odboru absolutorij s pohvalo; sprejeto. — Pri slučajnostih razvila se je živahna debata o naših knjižnicah in o društveni petletnici. Ob 11. uri zvečer zaključil predsednik zborovanje.

Iz Rajhenburga. Ker naši klerikanci niso mogli ničesar drugega reči proti ustanovitvi političnega društva »Kres«, sumničijo v »Slovenskem Gospodarju« in »Slovencu« posameznike, češ, da si hočejo delati pri novem društvu — denar. Ne, gg. duhovniki, mi nismo taki kakor vi, ki nam nalagate kvečjemu pokoro zastoni, vsak drug kokrak in vsako molitev pa vam moramo drago plačati, in še beračite z vrečami na hrbtu okrog nas. Politično društvo ima svojega blagajnika gosp. Ivana Zemljaka, ki denar shranjuje; o njegovi porabi bodo pa odločali odborniki, ki so sami domači in pošteni kmetje in obrtniki; ti se pa ne dajo sumničiti od pritepenih kaplanov, ki ne store za ljudstvo ničesar drugega kakor da hujskajo in obrekujejo tiste, kateri takim črnim čukom gledajo na umazane prste. — Pika.

Upoštevanja vreden predlog glede ureditve Mohorjevega koledarja. Podružnica štajerske kmetijske družbe v Studenicih pri Poljčanah je sklenila naprositi Mohorjevo družbo, da bi urejala svoj koledar vbočče tako kakor je urejen nemški koledar štajerske kmetijske družbe, ki je zelo praktičen, a se ga v slovenski izdaji zaradi pomanjkanja naročnikov ne more izdati. Morda bi se celo koledar lahko uredil v posameznih deželnih izdajah, tako, da bi imeli povsod nekaj od njega in bi ne bilo pritožb. Bogata Mohorjeva družba bi si kaj takega že lahko privoščila.

Iz Št. Pavla pri Preboldu nam pišejo: Danes, v nedeljo dne 12. januarja, se je vršil tu pri Vedeniku u jako dobro obiskan shod Narodne stranke. Udeležili pa se niso shoda samo naši domači moške z županov Cilenškem vred, temveč so došli navzlic slabemu vremenu tudi sosede iz Reke in Griž. Čast jim! Shodu je na soglasno željo zborovalcev predsedoval vpok. nadučitelj Vidic. O najaktualnejšem našem domaćem političnem vprašanju, o položaju deželnega zbora, je govoril dež. posl. dr. Kukovec. Govornik je izjavljal, da ni dvoma o tem, da nam delajo Nemci na Štajerskem veliko krivic; posebno moramo poudariti, da ne vpoštevaajo naših želj po slovenski deželni upravi, kolikor se ista tiče Sp. Štajerskega. da nočeje

vpoštevati naših zahtev glede meščanskih in strokovnih šol in da se dobi za podpiranje nemških gospodarskih in poslovnih zavodov vedno denarja dovolj. Zato smo tudi mi naprednjaki odobravalni ostrejšje postopanje slovenskih deželnih poslancev v Gradcu. Ali kmalu smo se morali žalibože prepričati, da ni v klerikalni obstrukciji niti doslednosti niti potrebne nesebičnosti; videli smo naše klerikalne obstrukcionista tako omahovati sem in tja, da jim ne moremo prihraniti najhujšega očitanja, ki se ga more povedati v obraz javno delujočim ljudem: Klerikalci ne vedo, kaj delajo. Če si pa sami niso glede obstrukcije in njenih ciljev na jasnem, kako morejo potem kaj doseči in kako jim moremo mi zaupati? Obstrukcija tudi ni in ne more biti trajna institucija v kakšni zakonodajni skupščini. Ona služi za obrambo proti posameznim slučajem sile in krivice, ali trajno ne sme ovirati dela. Naše volilstvo je s sedanjim stanjem v deželnem zboru že skrajno nezadovoljno — in to tem bolj, ker je po sijajnih in dalekosežnih obljubah kmečke zveze pri deželnozborskih volitvah l. 1909 veliko pričakovalo od dela, ki bi ga imeli vršiti v deželnem zboru dr. Korošec, dr. Benkovič in Terglav. Iz vseh teh obljub pa se ni rodilo drugega ko sedanje trme v Gradcu, to sedanje prazno in brez-ciljno obstrukcijo, ki samo ne ve, kaj hoče. S tem ni dvajset slovensko — klerikalnih poslancev dokazalo, da bi bili vredni zaupanja volilcev tudi v bodoče. Na korajžni klica-ti ni baš težka stvar, ali celih mož je treba tam, kjer se hoče proti mogočnemu in brezsrčnemu sovražniku zmagati in kaj doseči brez prevelikih bojnih stroškov. (Tako je!) Kakor so začeli klerikalci samolastno in brez dogovora z volilci svoj slabo urejen boj v Gradcu, tako postopajo ošabno in na svojo pest tudi drugod, n. pr. v državnem zboru. Ali je dr. Korošec vprašal Savinčane, kaj mislijo oni o zakonu glede vojaških služnosti? Ves ta čas, ko smo praznovali Jugoslovani slavne zmage, krvave na bojnih poljih, moralne drugod, ves ta čas, ko so se ljudje bali vojne tudi glede nas, ko so rabili zaščite, tolažbe in dobrega sveta, ni bilo dr. Korošca med »njegove« Savinčane. Obstrukcija je tudi na Dunaju: zakaj in s kakim uspehom, tega volilci še danes ne vedo. Govornik je prišel do zaključka, da bo pri prihodnjih volitvah morala veljati parola: Volimo iste kandidate, ki so za delazmožnost štajerskega deželnega zbora, za redno in pošteno delo vprid težko obdačenim kmetovalcem in obrtnikom. In takrat bode stal za takimi deželnozborskimi kandidati trdno vsak Savinčan, posebej pa še narodno — napredni Sentpavlan! Dr. Kurovca so zborovalci živahno aklamirali in doneli so mu v zahvalo za njegova izvajanja navdušeni živio-klci. Urednik Lešničar se je v daljšem govoru bavil z drugimi važnimi javnimi vprašanji, kakor z balkansko vojsko in njenimi posledicami za Slovence, z dražnjino in z nalogami političnih društev na deželi. Sklenilo se je ustanoviti za št. Pavel in bližnjo okolico kmečko politično društvo; v ta namen se je izvolil pripravljalni odbor, ki bo vložil pravila in sklical v kratkem času ustanovni občni zbor. Bližajo se nam kritični časi in treba je, da se za nje dobro pripravimo, pred vsem, da trdno sklenemo svoje vrste.

Brežiški Sokol priredi kakor vsako leto, tudi letos sokolski ples; priprave so v polnem teku; vabila so se razposlala in ako se je katerega pomotoma prezrlo, naj se obrne na odbor društva. Letos se hode tukaj privrkat plesala »Česka beseda« za katero vlada že sedaj veliko zanimanje. Svira polnoštevila vojaška godba iz Zagreba.

Drobne novice. V Sp. Poljskavi so bili na vodilna mesta v krajnem šolskem svetu izvoljeni sami Nemci in nemškutarji; načelnik je pragerski restavrateur Tröster. Vsled nesrečnih zadnjih občinskih volitev bo šlo tu še vse bolj rakovo pot. To je prokletstvo, če ni ljudi, ki bi znali naše volilstvo voditi! Cisto blizu tu sedi v zapečku znani Pišek, ki se da za poslanca zmerjati in plačati. Prepričani smo, da ni imel o poljskavskih občinskih volitvah niti pojma! — Iz Maribora. 34letni nadinženir z Dunaja, Breitenhofer je bil obsojen na 5 dni zapora, ker je v Ivanjkevcih blizu Ormoža tako naglo in neprevidno vozil z avtomobilom, da je bil poškodovan trgovec Kunarič iz Ormoža in pa njegov konj. Breitenfelder se ni nič oziral na svarilna znamenja in na to, da se je Kuharičev konj plašil, temveč je brezobzirno vozil z veliko naglico naprej. Nastalo škodo je seveda moral tudi poravnati. — Iz Jarenine poročajo, da je umrl v Gačniku posestnik Hruška, 47 let star. — V Šmarju pri Jelšah obhaja

glavni zalagatelj tobaka, Franc Debelak, s svojo ženo Hermino dne 15. januarja srebrno poroko. — Iz Celja. Citalnica priredi na pustni torek v svojih društvenih prostorih za člane in njih obitelji zabaven večer brez vstopnine. — Iz Gradača poročajo, da se je v nekem hotelu obesil zasebni dijak Ludvik Tertnik, rojen l. 1892 na Vranskem in tje tudi pristojen. Povod samomora je neznan. — Iz Griž nam poročajo: Iz Zabukovce je potegnil v Ameriko posestnik in gostilničar Praznik. Imel je tudi trgovino in prejemal v Celju precej blaga na kredit, tako boja pri Majdiču za 4000 K, pri Stigerju celo za 8000 K in še pri drugih. Okoli Novega leta pa je vse svoje imetje razprodal in šel v Ameriko. V petek so bili zunaj orožniki in sodniška komisija, pa opravili niso veliko. — Iz Celja. Zaprl so prejšnjega teharkega občinskega tajnika Feguša, ker je osumljen, da je dal zažgati svojo visoko zavarovano viničarijo v ptujski okolici. Denar je Feguš že potegnil. — Iz Maribora. Trgovec Aleksander Starker je svoj čas napovedal krido; pasiv je bilo 198.000 kron. Okrožno sodišče ga je obsodilo zato na 3 tedne zapora.

Koroško.

Nemška jeremijada s Koroške. Nedeljska »Tagespost« je posvetila razmeram na Koroškem z ozirom na narodnostni boj, ki ga bijejo naši koroški Slovenci z oholimi in nasilnimi Nemci, poseben člančič iz Celovca pod naslovom »Slovenisches aus Kärnten«. V tem članku, ki je sicer malo vreden, vendar pa za Nemce značilen, svri dopisnik predvsem koroške Nemce, da naj ne bodo preveč brezskrbni, dasi je zadnje ljudsko štetje izkazalo skoro 8000 manj Slovencev (to se pravi, takih, ki ne znajo nemško). Manj jih je (oziroma manj smo jih našli) toda ti so vedno bolj organizirani in se vedno bolj zavedajo nemške nevarnosti. Nato napada slovensko duhovščino in namigava duhovnim višjim oblastem, da bi bolj energično (to se pravi bolj nasilno) nastopala. Nevarna bi bila ta igra, vzeti Slovincu njegov jezik iz cerkve. Zelo ga bole slovenski dopisi koroških občin, ki se vedno bolj množe, daje mu niso vseh slovenski listi, ki se preveč zanimajo za Korošce (razne interpelacije poslancev, koroški slovenski šolski boji in drugo). V kratkem lepa in značilna nemška jeremijada, katero zaključuje pisec s pozivom na Nemce: »Fest bleiben«. Slovenci naj si vzamejo to k srcu, Nemec je pokazal, kje je bolan in Slovenci naj se ne drže nemškega načela »Fest bleiben«, marveč naj se z vso verno oprejo gesla: »Mi pa naprej!«

Nemški most do Adrije. Kako dosledno delajo Nemci na tem programu, nam poleg drugega pričuje dejstvo, da se za koroške nemške obmejne šole, ki imajo nalogo potujočevati slovensko deco in jo trgati iz naročaja in okrilja matere slovenske, zanimajo tudi v Berolinu. Nemški »Schulverein« v Celovcu je dobil iz Berolina 250 mark kot darilo za obmejne koroške šole. Schulverein je obdaril sledeče šole: Sv. Jakob v Rožu, Železna kaplja, Prevalje, Trušnje, Dholica in Sele. Slovenci na Koroškem, bodite zavedni in ne prodajajte sebe in svojih otrok požrešnemu nemškemu molohu.

Še en slučaj. Ciril-Metodova družba namerava ustanoviti na zelnjo prebivalstva v Vodičji vasi pri Beljaku, ki je v ogromni večini slovensko, slovensko šolo. Oblasti pa ji pri tem nagajajo, kjer morejo in zavlačujejo zgradbo slovenske šole kolikor morejo. »Schulverein« pa je zgradil nemško šolo ne samo brez ovir, marveč z vsestransko pomočjo nemških oblasti. To šolo obiskuje 90% slovenskih otrok. Kljub temu pa si drznejo Nemci v šolskih prostorih napravljati napise sledeče vsebine: Otroci, kadar zapustite šolo, ne pozabite na nemški šulferajn. Namen je prozoren in lahko si mislijo slovenski starši, kakšen mora biti pouk v taki šoli in komu zaupava slovenska mati svojo deco.

Dvojni samomor. V Ložu pri Kotjem so našli dvajset v nekem skritem kraju v gozdu mrtva in zmrmnjena v snegu moškega in ženske. Oba sta lepo oblečena in spadata med boljše stanove. Ne pozna jih nihče. Bržkotte sta izvršila samomor in sicer že pozno v jeseni, ker sta bili trupli zamrznjeni globoko v snegu.

Primorsko.

Tižski občinski svet. V zadnji seji se je nadaljevala glavna debata o proračunu za leto 1913. V imenu italijanske večine je govoril Brocchi, ki je zagovarjal proračun, češ da izkazuje v očigled splošnega neugodnega gospodarskega položaja je najnujnejše izdatke. Za njim je govoril

Slovenec dr. Vilfan. Njegov govor je trajal skoro petdeset ure. Govornik se je postavil na stališče, da ni glavno vprašanje, koliko se troši, marveč kako in zakaj se troši. S tega stališča je prav spretno in temeljito dokazal, da občina štedi, še več ko štedi, odteguje naravnost Slovincem to, kar jim po vsi pravici gre in kar morajo dobiti. Mestna uprava ne skrbi za slovensko prebivalstvo in to se ji mora šteti v zlo. Pred vsem je poudarjal šolske zahteve in podpore različnih drugih slovenskih kulturnih naprav. Prihodnja seja se vrši jutri.

Zadeva postilionov v Trstu s podjetnikom Dolencem se je uredila s pomočjo N. D. O. tako, da je Dolenc povisal postilionom plače, delavni red pa sedaj urejujejo. Nove delavce je najel Dolenc zato, ker jih z novim letom rabi, ne pa da bi katerega starih delavcev odpustil.

Bosanski izseljenci. V Trst je prišel parnik »Leopolis« iz Soluna zopet 797 bosanskih izselencev mohamedancev. Med njimi je 100 otrok in 50 dojenčkov. Na poti je umrlo 7 oseb, ki so jih pogreznil v morje. Zdravniška komisija v Trstu je dognala 3 slučaje črnih koz in je odredila, da vsem izselencem cepijo kozo, parnik pa bodo desinficirali. V pomorskem lazaretu v Trstu je sedaj 1600 izselencev, mohamedancev, ki se baje prav dobro počutijo v Avstriji, so strašno vneti Avstriji in posebno ljubijo našega cesarja.

Zaradi razžaljenja cesarja so aretirali v Trstu Kalabreža G. Nartini. Po prestani kazni ga bodo poslali nazaj v blaženo Italijo.

Ogenj v trgovini. V Trstu je pogorel en del trgovine z mešanim blagom Ivana Šušteršiča na cesti Lloyd štev. 16. Škoda znaša nad 1000 K.

Avstrijski vojaški beguni. Od avstrijske vojne mornarice je od 1. do 9. januarja t. l. pobegnilo v Pulju nad 40 mornarjev.

Sokolstvo v Istri. Organizacija istrskega Sokolstva je na krepkem temelju. Dokaz temu je, da dobro uspeva, kljub temu, da tla za Sokolstvo niso bogve kako ugodna. Sokolstvo v Istri šteje deset društev, združenih v župo »Vitezič«, katere sedež je v Volosko-Opatiji. Župa je bila ustanovljena leta 1909 in je dosedaj priredila župne zlete. IV. zlet se vrši letos na Kantridi pri Reki. Vsled pomanjkanja dobrih vadičev, priredil je župni tehnični odbor vadičelski tečaj, in sicer po vzorcu tečaja, ki ga je priredil ljubljanski Sokol I. leta 1909 v Ljubljani. Tečaj se je vršil od oktobra pa do 20. decembra 1912 v Voloski in sicer vsako nedeljo popoldne; obiskovalcev je bilo 34. Preteklo nedeljo se je vršil v Pazinu občni zbor župe. Po podani statistiki šteje župa 948 članov, 246 telovadcev, 129 šolskega naraščaja, 34 obrt. naraščaja in 23 vadičeljev; ženskih članic je 38 in 29 ženskega naraščaja. V predsedništvo so bili izvoljeni: za starosta brat dr. Ivan Pošćić iz Volosko-Opatije, za podstarosta Josip Stihovič iz Pule; za načelnika Janko Jazbec iz Lovrane, za tajnika Mate Lukež in za blagajnika Franjo Koder, oba iz Volosko-Opatije. Omeniti se mora, da skoraj pri vseh društvih Slovenci zelo pridno sodelujejo.

Velika nesreča na cesti. Na cesti proti Dubrovniku se je pokvarila zavora pri dvovprežnem tovornem vozu prevoznika Škerlja, 64letnega posestnika in očeta več otrok. Na vozu je sedel orožniški stražmojster Peter Fantov in vojak 52. pešpolka Aleks. Bali. Vojak je skočil že v začetku klanca raz voz, ki je začel vedno hitreje dirjati. Med dirjo je padel raz voz Škerlj in prišel pod kolesa. V dnu klanca pa je trčil voz s tako silo v zid, da se je skoro popolnoma razbil. En konj je obležal mrtev, orožnik pa je srečno odskočil. Škerlja so odnesli v sosedno hišo, kjer je umrl še predno je prišel zdravnik.

Umor zaradi dedščine. Iz Vodnjana poročajo, da je v tamošnji okolici zvalil kmet Anton Vitazovič svojega zeta Benj. Dikoviča v svojo hišo, kjer ga je dobro pogostil, prenočil, po noči pa v spanju ustrelil. Zločin je izvršil zaradi dedščine po svoji pokojni stari materi. Morilec se je javil sam orožnikom in trdil, da je izvršil zločin v silobranu. Toda njegova žena, ki je bila navzoča, pa ni mogla braniti, je možovo izpoved zanikala. Vitazoviča so izročili sodišču v Vodnjano.

Vprašanje volilne reforme na Reki. Poročali smo že, da Italijani niso nič kaj zadovoljni z novo volilno reformo na Reki in tudi pokazali, da popolnoma upravičeno. Mestni svet reški je, kakor brzojavljajo iz Reke, sklenil, da se obrne na vlado, da ta izdela volilno reformno predlogo na podlagi splošne, enake in tajne volilne pravice, in jo predloži poslanski zbornici.

Aretiran trgovec. Trgovca z galanterijskim blagom Maglića na Reki, ki je pred kratkem ustavil plačila, so aretirali zaradi goljufije. Svota, za katero je Maglić oškodoval interese, znaša 160.000 kron.

Dnevne vesti.

Naši klerikalci in Srbija. Vzpričo velikih dogodkov na Balkanu so naši klerikalci na splošno presenečenje revidirali svojo Srbom sovražno politiko in sedaj se trudijo na vse načine, da bi se na ta ali oni način priljubili zlasti Srbom v kraljevini. Da klerikalci tudi v tej stvari kakor v vsaki drugi iščejo samo svoje koristi in da jim je idejna stvar deveta briga, to je več kakor gotovo. No, tudi v Srbiji so spregledali njihovo igro. »Srbobran« je namreč priobčil iz Belgrada dopis, v katerem se piše med drugim: »Najzanimiveje je to, da so iz Ljubljane jeli javljati belgradskim listom vse, kar lepega napiše »Slovenec« in kar pravijo njegovi voditelji. V listu »Straži« so jeli slaviti slovenske klerikalce seveda iz nepoučenosti. (Ne, eden izmed urednikov »Straže« Šijački je dopisnik »Slovenec«, torej je plačan, da poje in širi slavo naših klerikalcev! Opomba uredništva.), kakor da bi bili klerikalci edini pravi Jugoslovani. Jeli so pisati članke tudi nekateri prvaki »Slovenčeve« stranke in sicer zelo radikalne članke. Bilo je to malo čudno, ali se je hitro pojasnilo. Klerikalci so si hoteli pridobiti tla pri ureditvi vprašanj, ki se tičejo katolicizma v novo osvobojenih pokrajinah in v vsi prostorni Srbiji. Ta prisotnost duha je sicer znak spretnosti, toda tisti, ki so o stvari poučeni, vedo že sedaj, zakaj gre: Gre za to, da se v vprašanje glede katoliških Arnavtov in sploh na nje in v obče na katoličane da v Srbiji po možnosti v roke slovenskih klerikalcev. S tem bi se naj izigrali umerjeni in narodni duhovniki in v pošto prihajajoči katoliški element ob enem pa bi naj ta vpliv služil za propagando klerikalizma, kadar bi prilika nanesla tudi za druge cilje. Na kratko rečeno slovenski klerikalci si hočejo preskrbeti pripravno orodje za slučaj ko se bo vse pomirilo in ko se bodo mirno reševala razna vprašanja. Ob času vojne so že markirali navdušenje, a to samo zategadelj, da bi bili kasneje manj sumljivi. »Samouprava« je na zelo fin način izpodnesla tla eventualnim takšnim nadam, ko je konstatirala, da bo Srbija pokazala največjo liberalnost, vendar pa bo reševala vsa vprašanja, ki so v zvezi s katolicizmom in njegovimi funkcijonarij samno in edino kakor je to v interesu katoliškega prebivalstva brez oziroma te ali one načrte ali cilje tretje strani. — Kakor se vidi Srbi ne kažejo mnogo volje, da bi se dali klerikalcem speljati na lim.

Poroka. Včeraj se je poročil gosp. Adolf Ribnikar, mestni tržni nadzornik in deželni poslanec, z gđno. Katinko Seunigovo iz znane rodoljubne ljubljanske rodbine. Iskreno čestitamo!

Slovenski sokolski zvezi je podaril brat Adolf Ribnikar, tržni mestni nadzornik in deželni poslanec, povodom svoje poroke 30 K. Iskrena hvala, naj bi našel mnogo posnemovalcev!

Požrtvovalno rodoljubje. Sentjakovski napredni fantje so ob priliki poroke mestnega tržnega nadzornika in dež. poslanca g. Adolfa Ribnikarja z gđ. Katinko Seunigovo čestitali ženinu k njegovi poroki in mu izročili diplomu oz. pismo, ki mu daje prosto pot skozi vse šrange sentjakobskega okraja. G. ženin je izročil fantom znesek 50 K kot fantovščino, katero svoto so ti določili za knjižno gospodarskega naprednega društva za sentjakovski okraj in jo tudi oddali na pristojno mesto. Rodoljubnim sentjakobskim fantom in požrtvovalnemu ženinu gre za ta dokaz narodne navdušenosti in zavednosti iskrena hvala, mlademu gospodu soprogu in gospe soprogi pa še posebej naše srčne čestitke k veselemu poročnemu dnevu!

Iz magistratnih uradov. Pisarna obrtnega referenta se nahaja sedaj v II. nadstropju, pisarna šolskega referenta gosp. svetnika Laha pa v I. nadstropju Gallettove hiše.

Novo nabrežje nastane v našem mestu po poglobljenju glavne ljubljanske struge. Segalo bo od Radeckega do Franciskanskega mostu. Nabrežje bo široko 4 do 6 m.

Na južni železnici se prično letošnje poletje nekatera projektirana dela, ki se tičejo razširjenja kolodvora, raznih objektov in pomnožitve tirov ob Martinovi cesti. Vse izvršbe so porazdeljene na pet let; prične se z manjšimi.

Franciskanski most prično porirati meseca oktobra letos.

Razpisna srednješolska mesta. Od 29. t. m. do 10. prosinca so bili izdani sledeči razpisi: Ravnateljstvo mesto: Bódjvice (L. B. A. 31. I.). — Klasična filologija: Dunaj XVI. (g. L. G. 10. II.), Dunaj (akad. gimn. L. G. d. 20. II.), Freudental v Šleziji (rig. L. D. 10. II.), Pulj (g. L. G. d. 20. II.), Dunaj VII. (g. L. G. d. po možnosti tudi Ph. 15. II.). — Moderna filologija: Dunaj

VIII. (g. D. I. g. 20. II.). — Historična skupina: Dunaj (Maximil. gimn. H. 12. I.). — Prirodopisna skupina: Fürstenfeld (r. Ch. m. n. event. gz. T. 10. II.), Linc (g. Ng. m. n. 31. I.), Dunaj VII. (g. Ng. m. n. 15. II.), Karolinental (Česko) (r. Ng. m. n. 16. II.), Dunaj (Franca Jožeta rig. Ch. T. 10. II.). — Prostorčno risanje: Beljak (rig. Z. 20. II.). — Suplature: Gablonec (rig. L. G. po možnosti še St. 20. I.), Dunaj VI. (g. D. 15. II.), Dunaj II. (r. D. F. 9. I.), Bielice (r. H. 8. I.), Dunaj X. (r. Ng. 1. I.), Dunaj (akad. g. Ng. m. n. 3. I.) Prosnice (r. Ng. m. n. 16. II.). — Kratice in znaki kakor navadno.

Še nekaj o pokojnem učitelju Vinku Brusu. Naprošeni smo objaviti naslednje vrste. Kakor znano, je preminul 3. t. m. v največji bedi v Matenjavi pri Postojni že opetovano imenovani učitelj Brus. V to so ga prisilile deloma gmotne razmere, povzročene od hinavskih klerikalnih hijen in — kakor se čuje zadnji čas — tudi neke druge razmere. Postojnsko občinstvo in pokojnikovi gg. tovariši-učitelji so se kolikor mogoče potrudili, da je imel pokojnik dostojen pogreb. Omenimo naj le, da se je v to svrhu nabiralo med postojnskim prebivalstvom denarnih prispevkov, da se je kupilo umrlemu dostojno krsto in venec. Nadalje je skrbelo učiteljstvo, da so mu pevci zapeli v cerkvi in na grobu krasni žalostinki. Vsekakor čudno pa se nam zdi, da v zahvali, ki je bila natisnjena v 6. števil. »Slov. Naroda«, ni bilo o vsem tem prav nič omenjeno, pač pa se zahvaljujejo žalujoči ostali, ki niso bili najbrže dovolj poučeni o tej stvari, v prvi vrsti neki rodbini v Matenjavi prav laskavo. Nam to nič ne stori, kajti kajti vsak, ki je količjak informiran o tej stvari, mora priznati, da je ravno postojnsko občinstvo in učiteljstvo bilo prvo, ki je skrbelo za ves pogreb pokojnega in da gre njim v prvi vrsti najtoplejša zahvala, ki jim naj bode na tem mestu izrečena. — Več prizadetih.

Umrli je včeraj v Novem kotu zasebnik gosp. Valentin Turk, oče ing. Jakoba Turka, ravnatelja kemičnega preizkuševališča v Ljubljani. N. v. m. p.!

Gostilničarji, trgovci in mesarji se prosijo nemudoma orožništvo obvestiti, ako se opazi onega prekanjenega Laha, ki se izdaja za podjetnika in goljufa z naročili blaga in z izposojili, kar na debelo povsod, kamor pride. O tem se je že poročalo, ali temu škodljivcu je sreča mila, da se ga ne zaloti. Star je 24 let, precej velik, okroglega obraza, ima male brke, je nekoliko priščast, nastopa zelo predrzno, je dobro oblečen, nosi zlato verigo, imena si različna pripisuje, govori laško, za silo nemško in slovensko.

Za tarokiste. Nekje na Kranjskem so igrali tarok. Igralec je igral solo igro z 10 taroki, 4 kralji, mondom in pagatom in je bil — valat.

Kinematograf »Ideal«. Spored, ki se predvaja samo še danes, je jako izboren, posebno prizori z balkanskega bojišča in pa krasna, senzacijska drama »Nepripoznan« so zelo ugajali občinstvu. Jutri nov spored s krasno dramo »Zdravniki svoje časti«.

Nagla smrt. Včeraj dopoldne je v svojem stanovanju nagloma umrl 67letni uslužbenec električne cestne železnice Ignacij Žnidarič, rodom iz Sv. Nikolaja v celjski okolici. Policijska komisija je konstatovala, da ga je zadela srčna kap, ter odredila, da so njegovo truplo prepeljali v mrtvašnico k Sv. Krištofu.

Zaradi preprečevanja povratka je bil v soboto aretovan slaboglasni Ivan Ježek, rojen leta 1879. v Savljah. Izročili so ga pristojnemu sodišču.

Delavsko gibanje. V soboto se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 6 Slovencev in 7 Hrvatov, nazaj je prišlo pa 27 Hrvatov. 25 Kočevarjev je šlo na Dunaj, 37 Ogrov in 16 Čehov v Trst, na Westfalsko se je odpeljalo 29 rudarjev, 19 Lahov se je povrnilo pa iz Budimpešte. — Včeraj je prišlo iz Amerike 120 Bolgarov ter 50 Hrvatov in Slovencev, 10 Kočevarjev se je odpeljalo na Dunaj.

Izgubila je zasebnica Marija Fröhlichova zlato zapestnico. — Postrešček Fran Erjavac je našel srebrno žensko uro z verigo.

Narodna obramba.

Za družbo sv. Cirila in Metoda je nabrala gđna. Vinka Kunaverjeva 2 K 21 vin. Hvala! Nabrani znesek smo shranili v uredniškem nabiralniku.

Prosveta.

Iz gledališke pisarne. Jutri, v torek, se ponovi za par abonente velika ljudska opera »Naskok na mlin«; ta teden se vprizori tudi opera »Hoffmannove pripovedke« in veseloigra »Charleyeva teta«; za nedeljo nam je obljubila gostovanje primadona

zagrebškega deželnega gledališča, naša rojakinja gđna. Mira Korošče-va. Pela bo Sento v »Večnem mor-narju«.

Slovensko gledališče. V soboto večer — 11. t. m. — smo videli prvič na slovenskem odru Strindbergovega »Upnika«, tragikomedijo v enem dejanju. Njeno jedro je ženska — to je Strindbergova ženska — bitje brez vsake morale, živeče edino žival-skim slastem in nagonom, samo je-majoče in nikoli ničesar dajajoče. To pot ji je ime Tekla. Živi pri drugem možu, slikarju Adolfu, ki je žrtvoval zanj vse svoje duševne in telesne moči, ki je zdaj izžit in izžet, hodi po bergljah in se bliža svojemu božast-nemu koncu. Dobil je napol izobra-ženo, začudenjo pisateljico, in tekem časa jo je izobrazil do neke goljufive višine, ji vtepel v glavo kopico svo-jih misli in ji z raznim naporom na-pravil tudi prilično literarno ime. Sam sebe je pri tem zapravil in nagonabljal in zanj je spričo tega na-počil čas, da išče utehe pri mladih in močnih fantih, ki imajo pod nosom še mehke brčice in lica kakor žamet. Prvo polovico izobrazbe pa ji je dal njen ločeni mož Gustav, ki jo je spoz-nal do dna, jo zato iskreno zasova-žil in postal njen upnik: nesrečo, ki jo je imel on ž njo, naj plača ona s svoje nesrečo. Nekega dne pride na dom k svojemu staremu prijatelju, Tekli-nemu možu, ki ne ve, da je Gustavo-va ločena žena njegova žena. Raz-plete se drzko divja in rafinirana ko-medija, katere konec je ta, da umrje slikar v svojih božastnih krčih, Tek-la — bitje brez samostojnosti — ob-tiči brez strehe in zavetja in upnik je zadoščen, ker je dobil sedanjio njeno nesrečo za svojo nekdanjo. Stvar je zanimiva za naobrazbenca, po tehniki in vsebini strogo umetniška, in kakor uklenjena v verige drškega, brez-obzirnega, trimoglavega bolj kot pra-vičnega, a žrnjalnega duha. Osebe so tri in vse tri so bile v dobrih ro-kah. Vlogo Tekle je gladko, umno in okusno odigrala gospa Setfilova, Adolfa, to težko in nesrečno figuro, je srečno kreiral in drapiral, ob koncu s pretresljivo drastično, gosp. Fišer, a ciničnega Gustava, iz katerega ust nam vrže v obraz avtor največ svojih nazorov, je realiziral gosp. Bohu-slav z znano rutino, ki ji ne manjka umetniškega poglobljenja. Za »Upni-ko« so ponovili Courtelinovega »Neizprosnega stražnika« z gosp. Bukškom, gosp. Skrbniškom in g. Verovškom. Pripravljen je bil skrb-neje kakor zadnjič. — Občinstva je bilo zelo malo, vendar ni manjkalo aplavza.

Zahvala srbskega društva „Crveni krst“.

Odbor »Rdečega križa« balkan-skih držav v Ljubljani je prejel to-le pismo:

Štev. 4512.

V Belgradu, dne 30. dec. 1912.

Odboru

»Rdečega križa balkanskih držav« Ljubljana.

Čast nam je obvestiti vas, da smo prejeli vsoto v znesku po 7453 K 81 vin. (sedemstoč štiristo trinajdeset kron 81 vin.) poslanc nam na vaš račun preko »Wiener Bank-Verein« kot vaš prispevek srbskemu društvu »Rdečega križa«.

Izjavljajoč vam svojo posebno zahvalo na poslanem nam prispevku za naše hrambe ranjence, vas prosimo, da sprejmete naše spoštovanje in naš bratski pozdrav.

Srbsko društvo »Rdečega križa«.

General Drag. Franasović,

predsednik.

T. Stojadinović,

tajnik.

Rnjževnost.

„Napredna misel“. Četrtri sešitek tega časopisa za napredno kulturo, ki ga izdaja in urejuje dr. M. Rostohar, ima naslednjo vsebino: Balkanska vojna; Projekt slovanske narodopisne razstave; Načela laiške vzgoje; Brunčko o teoriji in praksi; vera in narodnost; Ušeničnik in jugoslovanstvo; Nekaj grafične umetnosti; Loterija za slov. umetnike; Budget avstrijske vlade; Potrebnost in nujnost obrambnega arhiva; Anketa o češkem izseljevanju; Socialna Matica; A. Ušeničnik v luči katoliške sodbe; Preporod; „Napredna misel“ in „Veda“.

A. Tresić-Pavičić: Ko nedvoge na boj na Kosovo ... Hrvatski pesnik dr. A. Tresić-Pavičić, ki je zdaj tudi državni poslanec, je izdal pravkar zgoraj imenovano knjizico, ki obsega pet balad, za katere so ga inspirirale velike bitke in zmage na Balkanu. Pesmi so prekrasne in navdaja jih pravi slovenski duh. Ves čisti dobiček tega dela je namenjen Rdečemu križu balkanskih Slovanov. Zatožili je pa knjigo in jo brezplačno v več tisoč izvodih tiskal bivši izdajatelj Slawi-

sches Tagblatt Aurel Sertić na Dunaju II. Taborstrasse 52/3. Naj bodo te lepe pesmi toplo priporočene.

„Zbrana dela“ Ksaverja Šan-dora Ojalkega bodo začela izhajati pri „Dionički tiskari“ v Zagrebu, in sicer v petih serijah (27 zvezkih). To bo pač največje delo jugoslovanskih literatur. V dobrih dvajsetih letih je Gjalski napisal silno veliko in je ve-čina njegovih spisov uprav klasična romantika ali realizem. Gjalski spada poleg Senoe med tiste hrvatske pisa-telje, ki so Slovincem po jeziku in vsebini najbližji. Saj je Gjalski doma le par ur tam za štajersko mejo, na Gredicah blizu Krapinskih Toplic ter nam v svojih delih prikazuje posebno rad življenje hrvatskega Zagorja, po-sebno vlastinstva. „Pod starimi krovci“, „Maričon“ itd. so tudi Slovincem znana dela. Cena za vseh 27 zvezkov je 50 K, a plačati se more tudi vsaka serija za se 10 K ali v mesečnih obrokih à 5 K. Priglasje sprejema raz-en avtorja tudi urednik „Slov. Na-roda“ R. Pustoslemšek in prof. dr. Fr. Ilesič v Ljubljani.

Vse tu naznanjene knjige so do-bivajo v »Narodni knjigarni« v Ljub-ljani, Prešernova ulica št. 7.

Telefonska in brzojavna poročila.

Načelnik gen. štaba pri cesarju.

Dunaj, 13. januarja. Cesar je sprejel v dolgotrajni avdijenci načel-nika generalnega štaba barona Con-rad-Hötzendorfa.

Češko - nemška sprava.

Praga, 13. januarja. Zastopnik veleposredstva deželni maršal Lobko-witz je govoril na nekem zborova-nju o češko-nemški spravi, zlasti o skrajno slabih deželnih finančah ter je izjavil, da je upati, da se pogaja-nja nadaljujejo kljub temu, da obsto-jajo sedaj večje težkoče kakor lansko leto, ko so se pogajanja tik pred njih uspešnim koncem prekinila. Zveza čeških deželnih poslancev je skleni-la načeljevati pravna pogajanja, vendar pa je naravno, da zahtevajo češki poslanci, predno nadaljujejo pogajanja, od vlade decidirano izja-vo glede onih vprašanj, ki interesira-jo češki narod. Med temi vprašanji se nahaja tudi Hohenburgerjev fer-man. Predno se sestanejo Nemci in Čehi k posvetovanju, mora vlada jasno izjaviti svoje stališče napram vsem vprašanjem, zaradi katerih so se pogajanja v preteklem poletju pre-kinila, ravno tako tudi o vprašanjih, ki se tičejo državne uprave, tako glede jezikovnega vprašanja v no-tranju uradovanja in pri pošti. Češke stranke — in v interesu stvar-i bi bilo, če pristopita k tej akciji tudi obe radikalni stranki, — imajo najboljšo voljo končati pogajanja, da se more meseca marca sestati deželni zbor. Češke stranke upajo, da obstoja ta dobra volja tudi pri Nemcih in pri vladi, ker je samo na ta način mogoče doseči zedinjenje na Češkem.

Italijanska fakulteta v Trstu.

Dunaj, 13. januarja. Tržaški na-mestnik princ Hohenlohe je dospel na Dunaj kjer ostane del časa v poli-tičnih zadevah. Politični krogi zatr-jujejo, da je njegovo navzočnost spraviti v neposredno zvezo z akti-vacijo laške visoke šole via facti na Revoltelli.

Ogrski socijalni demokrati.

Budimpešta, 13. januarja. Ogrski socijalni demokrati so imeli včeraj tu in po celi deželi velika protesta-na zborovanja proti Lukacsevi volilni reformi. Sklenili so povsod soglasno resolucijo, ki izražajo voljo delavstva prirediti večtedensko stavko, ki se naj prične 23. ali 30. januarja. Vlada je odločena v tem slučaju vporabiti nove vojaške zakone.

Srbski konkordat.

Reka, 13. januarja. Kakor izve-do nekateri jugoslovanski katoliški listi, je stavila Srbija v svojih poga-janjih z Vatikanom glede konkordata pogoj, da se Vatikan izrecno zaveže, da bo pri nastavljanju duhovnikov izključil Avstrije.

Inspekcijsko potovanje nemškega cesarja.

Paris, 13. januarja. Iz Rima po-ročajo listom, da se setaneta italijan-ski kralj in nemški cesar v Genovi. Demisija francoskega vojnega mini-stra.

Pariz, 13. januarja. Kljub že včeraj krožečim vestem, da hoče vojni minister Millerand podati svo-jo demisijo in kljub obsojanju zadeve podpolkovnika Paty de Clama je Millerandov odstop, ki je skoro go-tov, napravil veliko presenečenje. Že v petek so izrekli nekateri mini-stri, med njimi poljedelki minister Pams izjave, da so nezadovoljni z Millerandovim odlokom ter izrekli, da je mogoče, da pride do kabinetne krize. Justični minister Briand pa je

naaglašal, da je z ozirom na zunanje-politični položaj zlasti dolžnost voj-nega ministra, da ostane na svojem mestu. Ministrski svet je nato sklenil izdati noto, v kateri izjavlja, da nosi Millerand vso odgovornost za svoj korak. Ta nota pa ne upošteva izja-ve radikalcev. Predsednik demo-kra-tične levice, senator Combes, je sklical za danes shod, ki naj določi, da se vrši še pred versailskim kon-gresom debata o tej zadevi. Vlada si je o tem na jasnem, da ne more v tem vprašanju računati na čisto re-publikansko večino in da je mogoče, da pride do kabinetne krize. Tudi več vplivnih radikalnih parlamentar-cev je izjavilo ministrskemu pred-sedniku, da bi se ne mogli ogrevati za njegovo kandidaturo, če se izjavi solidaričnega z Millerandom. Poin-caré je zato sklical ministrsko kon-ferenco, v kateri je podal Millerand svojo demisijo. Poleg kolonialnega minis-trsra Lebruna imenujejo tudi ge-nerala Damadeja in generala Joffre-ja kot eventualne naslednike Mille-randa.

Rusija in Kitajska.

Frankobrod o. M., 13. januarja. »Frankfurter Ztg.« poroča iz Pekin-ga, da je odplul oddelek ruske vojne mornarice in sicer ena križarka, 4 topničarke in več torpedovk iz mor-ja po reki Ssungari navzgor. Med Kitajci je povzročilo to dejstvo veli-ko razburjenje. Taotaj v Harbinu je obvestil o tem brzojavno vojaškega poveljnika v Kirinu. Ta je zahteval pojasnilo o tem od ruskega konzula, ki mu pa ni vedel nič povedati.

Samomr matere z dvema otrokoma.

Gradec, 13. januarja. Včeraj zjutraj je skočila žena letniškega paznika Kunigunda Lindičeva s svo-jima dvema otrokoma na ulico. Ona in 14letni sin sta bila na mestu mrt-va, 2letna hčerka je smrtnonevarno ranjena.

MED VOJNO IN MIROM.

Situacija.

Dunaj, 13. januarja. Mednarodni položaj se čez nedeljo ni znatno spre-menil. Vsa nerešena vprašanja so stacionarna, vsled česar evropski narodi ne morejo priti do miru. Po-ročila o mirovni pogajanjih so po-polnoma izostala, vsled viharjev in snežnih zametov na Angleškem. Ne-zanesljiva poročila iz Carigrada po-ročajo ono, kar smo zabeležili v ju-tranjem članku. Toda iz Carigrada prihajajo tudi vesti, da si porta ne upa izvajati konsekvenc, da si veliki vezir in ministrski svet ne upata prevzeti odgovornosti za obnovev vojne.

Porta hoče sklicati nekako na-rodno skupščino političnih voditeljev, načelnikov raznih verzolpovedani, vojni in civilnih dostojanstvenikov, da se posvetujejo o vojnem položaju in se odločijo za ali proti vojni. Ta skupščina bi bila podobna oni iz leta 1877. pred rusko-turško vojno.

Turčija se tedaj še ni odločila. Tudi veleposlaniki v Carigradu še niso odločeni. Najbrže se niti dan-es ne izvrši kolektivno posredova-nje. Kako lapilen je položaj, kaže dejstvo, da so se vojne operacije fak-tično zopet pričele, dasiravno pre-mirje formalno ni preklicano. Skadr-ska posadka nadaljuje izpade. Ob Marmarskem morju so zasedli Bol-gari Ganos, Hori in Mirofiti. Spopadi med obema vojnima mornaricama so nadaljni dokaz napetih razmer. Tur-čija se boji za svojo maloazijsko obal. Vsled tega ojačuje tam svoje vojaštvo. Boji se zlasti Bolgarov.

Evropski diplomati so edini, da se vojna ne sme nadaljevati, niso si pa edini zaradi intervencije. Govore zopet o demonstraciji brodovja pred Carigradom. Glede Egejskih otokov so si edine evropske velesile, da naj pridejo večinoma pod Grško. Da soglasje ni popolno, dokazuje ofici-jelni članek v »Norddeutsche Allg. Ztg.«, ki pravi, da je upati, da se vsa odprta vprašanja uspešno rešijo. Naj-bolj aktualen je romunsko-bolgarski spor. Na Dunaju zatrujejo, da ni vzroka dvomit, da se bo spor mirno poravnal. Kakor Evropa ne pripusti obnovev vojne zaradi Odrina, tako ne more pripustiti vojne zaradi Sili-strije, ker bi ta vojna povzročila ev-ropsko konflagracijo.

Znano je, da je Rusija napram Bolgarski obvezana z oroženo ro-ko zabraniti vsako kršenje neutrallitete od strani Romunske. Na drugi strani pa ima Romunska vojaško po-godbo z Nemčijo in Avstrijo. Romun-sko-bolgarska vojna bi imela za po-sledico

vojno trozveze z tripelentento.

Evropski diplomati v Bukareštu upajo, da se jim posreči spor mirno rešiti.

Iz Londona prihaja opoldne vest, da ni vzroka za vznemirjenje, ker bo spor med Romunsko in Bolgar-sko mirno poravnal.

London, 13. januarja. »Times« poroča, da so zastopniki balkanskih

držav izjavili, da sporna vprašanja glede Odrina, Egejskih otokov, kom-penzaciji Romunski in albanskega vprašanja niso vredna velikih žrtv, obnovev vojne. List nadalje ironizi-raz postopanje delegatov, ki so prej klicali Evropi: »Roke proč!«, sedaj pa uvidijo, da ni mogoče priti do konca brez Evrope.

Carigrad, 13. januarja. V tu-kajšnih političnih krogih zatrujejo, da se bo akcija velesil zakasnela. Definitivni tekst note se ne bo skle-nil v Londonu, marveč v Carigradu. Diplomatični krogi zatrujejo, da turški delegati ne bodo zapustili Londo-na in da se vojna ne bo obnovila.

Turčija je ojačila svojo vojsko pri Čataldži in Galipolju na 150 do 200 tisoč mož.

Belgrad, 13. januarja. Srbske vojne oblasti poročajo, da so preko Valone v zadnjem času razdelili med Albance mnogo orožja, naročenega v neki belgijski tovarni. Neki Lloydov parnik je pripeljal baje v Valono 70.000 pušk.

Srbske vojaške oblasti so imele že v zadnjih bojih priliko opazovati, da se poslužujejo Arnavti tega bel-gijskega orožja.

O mirovni konferenci.

London, 13. jan. »Daily Tele-graph« javlja, da se je sir Edvard Grey ponudil turškim mirovnim dele-gatom, da je pripravljen kot častni predsednik sklicati novo sejo mirovne konference. Turški delegatje so baje to ponudbo odklonili, češ, da pričakujejo še danes ugodni odgovor s strani balkanskih zaveznikov, sicer da že jutri zapuste London. Grozjam turških delegatov nihče ne verjame, ker je splošno znano, da so turški delegatje sprejeli vabilo avstro-ogr-skega poslanika na dine, ki se ima vršiti šele prihodnji četrtek.

Egejski otoki — Rusija in Nemčija.

Berolin, 13. jan. Ruska vlada je poslala velesilam okoliščino, v kateri predlaga, naj Egejski otoki pripadejo Grški, vendar pa bi se morala Grška zavezati, da se otoki Tenedos, Imbros, Samotrake in Leinnos nevtralizirajo. Nemška vlada pa stoji na stališču, da je treba nevtralizirati tudi otoka Mitilene in Kios.

Meje bodoče Albanije.

London, 13. januarja. Današnja »Times« priobčuje karto bodoče neodvisne Albanije, kakor jo na eni strani nasvetuje Avstro-Ogrska, na drugi strani pa tripelententa, na čelu ji Rusija. Na avstrijski karti ne pripadajo Albaniji okrožja Peč, Prizren in Djakovica, ki so zaznamovana kot srbska. Okrožje Janine je grško. Na karti tripelentente se nahajajo razen Peči, Prizrena, Djakovice in Janine izven albanskega teritorija še Sv. Ivan Meduanski, Lješ, Skader in Debar.

Dunaj, 13. januarja. V dunajskih političnih krogih izjavljajo, da karta priobčena v »Times« ne odgovarja avstrijskim predlogom glede omejitve Albanije.

Prochaska Tachy.

Belgrad, 13. januarja. Na željo avstrijskega poslanika v Belgradu Ugrona je bila slavnost razobešenja avstrijske zastave v Prizrenu in Mi-trovici preložena na 15. januarja, ozir. 16. januarja. V Mitrovici se razobeši zastava 16. januarja in ker je konzul Tachy bolan, ga bo zasto-pal avstrijski konzul v Belgradu dr. Wildner, ki pride jutri v Mitrovico. Pravi vzrok, da se je preložila slav-nost v Prizrenu je ta, da so komuni-kacijske zveze zelo težavne.

Srbi v Draču.

Belgrad, 13. januarja. Srbska nota glede odpoklicanja vojaštva iz Drača ne izreka, da ti se odpoklica-vo vojaštvo v trenutku, ko se sklene mir, marveč šele ko bodo razmere v Albaniji popolnoma urejene.

Odlikovani romunski politiki in državniki.

Dunaj, 13. januarja. Cesar je odlikoval romunskega ministrskega predsednika Majorescuja s svojo po-dobo v zlatem okviru z brilanti. Šef romunskega generalnega štaba in poveljnik kora v Bukarešti sta do-bila enaka odlikovanja. Nekateri višji uradniki in višji častniki so bili tudi odlikovani. V političnem svetu vzbujajo ta odlikovanja veliko pozornost, ter se matrajo kot oddolženje za sprejem avstrijskega vojnega mini-stra.

Italija mobilizira.

Dunaj, 13. januarja. »Deutsches Volksblatt« poroča, da je Italija mo-bilizirala večino svojega vojaštva tako, da bo imela 13. januarja mobi-liziranih 600.000 mož.

Ruski vojni minister v Parizu.

Pariz, 13. januarja. Predsednik francoske republike Fallieres je spre-jel ruskega vojnega ministra Suho-minova v daljši avdijenci.

Rusija in Romunska.

Bukarešta, 13. januarja. Tuka-jšnji ruski poslanik Sebenko je obi-skal predvčerajšnjem romunskemu ministrskega predsednika Majore-scuja in mu razsnil, da želi Rusija, da Romunska odsej naprej svojih želj ne izreka v Sofiji, marveč v Pe-trogradu. V Bukarešti je napravila ta izjava vtisk, kakor da bi hotela to-vela Romunski groziti, če bi hotela ta vztrajati na svojem sovražnem stali-šču napram Bolgarski.

Turški glasovi.

Carigrad, 13. januarja. Bivši mladoturški odposlanik Magnezije Haidar je poslal sultanu brzojavko, v kateri pravi: Turški narod je sklenil, da grobov kalifov na Kosovem in v Odrinu ne preda sovražniku in prosi obenem, da naj se izroče vladni posl-i zmožnim možem in da naj se nade-ljuje vojna.

Turško vojno brodovje.

Carigrad, 13. januarja. Poveljnik turškega brodovja v Dardanelah, Remsi paša, je odstopil od svojega mesta, ker ni hotel prevzeti odgovor-nosti za nadaljne akcije proti grške-mu vojnemu brodovju. Njegov na-slednik je konteradmiral Halil paša.

Carigrad, 13. januarja. Kakor se sporoča, je turško vojno brodovje za-pustilo v soboto zjutraj Dardanele. Do sedaj ni prispelo sem nobeno po-ročilo o kakem boju z grškim vojnim brodovjem.

Atene, 13. januarja. Pred Darda-nelami križajoča flotila grškega tor-pednega brodovja brzojavlja v sobo-to ob 9. uri 20 minut zjutraj, da je turško brodovje zapustilo Dardanele. Grško brodovje se je turškemu takoj postavilo v bran, nakar so se turške vojne ladje takoj zopet umaknile v Dardanele.

Demonstracija ruskega vojnega bro-dovja pred Carigradom.

Berolin, 13. januarja. »Lokal-anzeiger« poroča iz Pariza, da bo vprašala Rusija velesile glede de-monstracije svojih vojnih ladij pred Carigradom in sicer v Črnem morju. Obenem pa naj bi zavezniki ogrozili brambno črto pri Čataldži. S tem bi se prisililo Turčijo, da bi se vdala, ne da bi bilo treba izprožiti enega topa. List pristavlja k temu poročilu, da velesile temu predlogu brzkotne ne bodo pritrdile.

Bolgari in tuje pošte v okupiranem ozemlju.

Solun, 13. januarja. Bolgarska vlada je sporočila generalnemu go-vernerju generalu Wolkowu v Sere-su, da se je delovanje tujih pošt v Kavalu in Dedeagaču ustavilo le za-časno in sicer vsled ozirov na vojno. Od sedaj naprej bodo tuje pošte zo-pet lahko redno delovale. Bolgarske oblasti imajo nalog, da o tej odredbi bolgarske vlade obveste uradno avstro-ogrške in francoske konzular-ne oblasti.

Črnogorci raje umro, kakor da puste Skader.

Cetinje, 13. januarja. Kralj Niko-la je izdal na svojo vojsko manifest, v katerem pravi med drugim: »Jaz sem ponosen na vas, moji vitezi, ker me navdaja vera, da nastopite še z večjo odločnostjo, ako se kdo dotak-ne naših pravic in hoče nam zabra-niti, da bi zasedli ognjišča naših pra-dedov in njihovih predhodnikov Nema-njičev, Brankovičev, Balšičev in Čr-nojevičev ter se zbrali okrog njihovih grobov. A vendar je to naša dolžnost in naša nesporna pravica, za katero radi, ako bo treba, tudi umrjemo.«

Ruski aeroplani.

Petrograd, 13. januarja. Ruska vojna uprava je naročila na Franco-skem 146 aeroplanov za rusko vojsko.

Ruska mobilizacija.

Petrograd, 13. januarja. Ruska vojna uprava je poklicala pod orožje zopet dva letnika rezerve.

Konferenca veleposlanikov.

London, 13. januarja. Danes po-poldne se zopet sestane konferenca veleposlanikov, ki se bo bavila z mi-rovnim vprašanjem.

Pasić.

Belgrad, 13. januarja. Vest, da je srbski ministrski predsednik Pasić podal demisijo, se v vladnih krogih enegično dementira.

Prečitane časopise v šent-jakobskem okraju

sprejema vsako sredo zvečer od 7. do 8. ter vsako nedeljo dopoldne od 11. do 12. »Gospodarsko napredno društvo za šentjakobski okraj« v društveni sobi, Vožarski pot 4, da jih po-tem odda ljudem, ki drugače ne pri-dejo do branja, pa radi boro.

Društvena naznanila.

IV. redni občni zbor društva za zgradbo in vzdrževanje sokolskega doma telov. društva „Sokol I.“ se je vršil v nedeljo, 12. t. m. v društvenem lokalu, trg Tabor št. 2. Predsednik br. dr. P. Pestotnik pozdravi vse navzoče in poudarja važnost društva, ki si je nadalo težko nalogo, zgraditi društvu lastni dom in ga vzdrževati. Tajniško poročilo izkazuje za minulo leto 1912. 147 rednih članov in 5 ustanovnikov. Iz blagajniškega poročila pa posnamemo, da je imelo društvo Sokol I., društvo za zgradbo sokolskega doma in ženski krožek Sokola I. skupnega premoženja 22.483 K 24 vin. in ima od tega naloženih 13.584 K 99 v. v „Ljubljanski kreditni banki“. Poročilo blagajnika se odobri. Pri predlogih odbora se nanovo sprejme, da plača vsak član društva na dan 1 vinar. Izvoljen je bil pri nato sledečih volitvah nastopni odbor: predsednik br. dr. P. Pestotnik, njegov namestnik br. A. Bončar, v ostali odbor pa sledeči bratje: J. Mulaček, A. Ropič, Iv. Zupančič, M. Verovšek, E. Rozman, J. Babnik, Ig. Šega, M. Kozak, L. Dermelj, in F. Accetto. Namestnik br. E. Černe in V. Novak, pregledovalca računov N. Svetlič in J. Počivalnik. Želeč društvu, da bi kmalu doseglo svoj vzvišeni cilj, to je zgradbo lastnega sokolskega doma, zaključil je brat predsednik izborni obiskani občni zbor.

Prosta organizacija okrožnih zdravnikov na Kranjskem. V soboto popoldne se je vršil v hotelu pri Tratiniku občni zbor „Proste organizacije okrožnih zdravnikov na Kranjskem“. Že na občnem zboru splošne avstrijske organizacije zdravnikov je prišlo na razgovor, da kličejo na Kranjskem pogosto samo enega zdravnika k obiskom, kar je vzbudilo v zdravniških krogih popolnoma upravičeno začudenje in ogorčenje. Proti taki praksi ne pomaga nič drugega, kakor da se zdravniki v vsakem takem slučaju pritožijo. Zlasti v novomeškem okraju se je taka praksa udomačila. Organizacija je nato sklenila vložiti na deželni odbor prošnjo z ozirom na nizke plače okrožnih zdravnikov na deželi, da naj deželni odbor predloži deželnemu zboru preosnovno zdravstvenega zakona za Kranjsko, ki se tiče povišanja plač in pristojbinske tarife. Med 44 mest okrožnih zdravnikov je sedaj 6 mest nezasedenih. Temu ni krivo manjkauje zdravnikov, temveč dejstvo, da ta mesta ne dajejo zdravnikom primernih dohodkov. Zato naj se plače zdatno poboljšajo in naj se napravi se IV. razred s temeljno plačo najmanj 2400 K letno ali pa naj se nevdržljiva mesta opuste in razdele med sosedne distrikte. Vsak okrožni zdravnik doseže po 10 letih vrhunec svoje plače, kar ni najti v nobeni javni službi. Vpeljejo naj se torej vsaj še 3 petletnice po 200 K. Primerno bi bilo tudi, da se cela aktivitetna doklada vstjeje v pokojnino. — Z ozirom na to, da bi služil zdravnik ravno pri cepljenju koz poleg kilometrine višjo dieto, prosi organizacija, da se ugodni upravičeni zeli okrožnih zdravnikov. — Pri sledečih volitvah je bilo per acclamationem izvoljeno staro načelstvo in pregledništvo. Letni prispevek se zniža od 12 K na 8 K, nakar so prišla na vrsto se nekatera pereča vprašanja organizacije.

Veselica Naprednega političnega društva za I. Poljanski okraj se je vršila v soboto v veliki dvorani Mešnega doma. Za one, ki se veselice niso udeležili, in teh je bilo precejšnje število, bi veljal opomin, da se naj svoje strankarske dolžnosti nekoliko bolj zavedajo. Omeniti je treba, da so prijazno sodelovali člani društva „Ljubljanski Zvon“ godbo pa je preskrbela Zorničeva godba. V okusnem paviljonu pa so stregle iz prijaznosti gospodične s Poljan, ki jim gre topla zahvala za njih trud. Tudi plesateljini so prišli na svoj račun. Prireditve so posetili med drugim tudi župan dr. Ivan Tavčar, državni poslanec dr. Vladimir Ravnihar, deželni poslanec prof. Reisner in občinska svetnika gg. Smole in Röthl.

Vel ki pustni korzo pevskega društva „Slavec“ se vrši letos na pustno nedeljo dne 2. februarja. Ker je „Slavec“ vsakega predpusta privlačna sila in daje naslov velikega pustnega korza sam na sebi kar največ gradiva za različne skupine, maske in narodne noše, katere prihajajo vsako leto v vedno večjem številu, vsled tega odbor letos ne bode delal nikake bombastične reklame, ker mu je geslo: malo reklame a ten. večje presenečenje in vsakovrstne zabave na maskaradi sami.

Pevski zbor „Glasbene Matice“ je priredil v soboto, 11. t. m. v veliki dvorani Narodnega doma svoj plesni venček, ki je izborni uspel. Kakor vsako leto, tako je tudi letos bilo zastopano zlasti narodno žensko zelo mnogobrojno. Tudi se je te lepe prireditve udeležilo zlasti mnogo častnikov ljubljanske garnizije in mnogo drugega odličnega občinstva. Poselil ples tudi ravnatelj Glasbene Matice.

g. M. Hubad in predsednik sodni svetnik g. Mohorič. Pri prireditvi je svirala izbrane plesne komade „Slov. Filharmonija“ pod spretnim vodstvom kapelnika g. Jakla. Četvorke in besede je spretno aranžiral g. J. Počivalnik in se je prve četvorke udeležilo nad 100 parov, prve besede pa 16 karejev. Do ranega jutra se je vrtilo po dvorani vse plesaželno občinstvo in upati je, da je vrlenu in agilnemu pevskemu zboru prireditve prinesla tudi zaželjeni gmotni uspeh.

Narodna čitalnica v Novem mestu. Piše se nam: dne 11. t. m. je bil letni občni zbor naše čitalnice in to v Narodnem domu. Udeležba je bila žal pičila. Kolikor toliko je bilo tega vzrok, da je ob istem času imelo tudi naše ponesrečeno uradniško konsumno društvo svoj posvetovalni shod. Za predsednika čitalnice je bil zopet izvoljen dosedanj prednik gospod višesodni svetnik Janez Škerlj. To je mož na svojem mestu, kajti ne diči ga le vzorno narodnjaštvo, ampak tudi ne manj vzorna skrb za pravo društveno gospodarstvo ter redno poslovanje. Naša v Narodnem domu nahajajoča se čitalnica pa takega moža načelnika odločno potrebuje. Ker so mu v novem odboru dodani možje, o katerih ni dvoma, da ga bodo z istinito delavnostjo podpirali, je naši čitalnici kar naravnost čestitati. To pa temholi, ker se ne da tajiti, da je naša občna narodna delavnost v poslednjem času v Novem mestu začela nekam hirati.

„Sokol“ v Mokronogu ima svoj redni občni zbor dne 19. t. m. ob pol 4 z običajnim dnevnim redom.

Iz črnomeljskega okraja. Učiteljstvo našega okrajnega glavarstva bode volilo v četrtek, 16. t. m. dva, oziroma štiri zastopnike v okrajni šol. svet. Izkažimo to čast štirim najstarejšim kolegom. Poznamo jih že prav mnogo let, da so v svoji stroki jako izkušeni, značajni, neomahljivi in za ta častni posel posebno sposobni možje. Ker je gosp. R. Megušar jako koncilijanten tovariš, uverjeni smo,

da se v tem slučaju ne bo potezal sicer za ta kolikortoliko časten, drugače pa jako odgovoren posel. Edino naš okraj na Kranjskem se odlikuje se z izredno složnostjo; zato osredotočimo to lepo slogo na voliču s ioglasno izvolitvijo svojih zastopnikov. „Sokol“ v Radečah pri Zidanem mostu ima v nedeljo, 26. t. m. ob 3. uri popoldne v društveni dvorani (hotel Gmainer) svoj občni zbor. Člani in prijatelji društva naj ne pozabijo, da je njih sveta dolžnost, udeležiti se zborovanja. — Maskerada z godbo in plesom, ki jo priredi društvo v omenjeni dvorani, se vrši v soboto, 18. januarja, ne pa 11. kot se je sivečasno poročalo. Izprememba se je izvršila z ozirom na prireditve sosednih društev, ki bodo gotovo upoštevala.

Razne stvari.

* Aretirani župan. Iz Monakovega poročajo: Župan v Hörbachu je bil aretiran, ker je poneveril čez 100.000 K.

* Nezgoda na morju. Iz Hamburga poročajo: V soboto je nemški parnik „Roland“ zadel ob danski parnik „Axel“. Danski parnik se je takoj potopil. Pet oseb moštva je utonilo.

* Nesreča v ruskem rudniku. Iz Jekaterinoslava poročajo: V Gorsko-ivanovskem rovu se je zgodila nesreča, ko so se delavci peljali v zdvižni. Ta se je utrgala. Sedem delavcev je ubilo, pet pa težko poškodovalo.

* Krvav boj z banditi. Iz Berolina poročajo: Pri belem dnevu so v New Jorku napadli banditi nekega bančnega slugo. Policisti so začeli streljati na bandite, ki so tudi odgovarjali s strelji. Enega roparja so prijeli, en policist je bil težko ranjen.

* Stroga obsodba Iz Madrida poročajo: Mornariško in vojno sodišče je obsodilo mornarja Pablo Fernandesa iz Ferrola, ki kot protestant ni hotel med mašo poklekni, na šest mesecev ječe.

* Požar. Iz Berolina poročajo: V postumskem cesarskem gradu je v prostorih adjutanta izbruhnil v soboto požar. Ogenj so kmalu pogasili. Tudi cesar je sodeloval pri gašenju. Značilno je, da je v istem času izbruhnil požar tudi v wittelsbaški palači v Monakovem.

* Grozna tragedija vsled ljubosumnosti. Iz Strassburga poročajo: V Hagendingnu je napadel italijanski delavec Cecondio iz sovraštva in ljubosumnosti svojega gospodarja, čegar žena je bila njegova ljubica. Z nožem mu je izkopal obe oči. Prej pa mu je zadal še več drug h smrtnonevarnih ran. Zločinec je pobegnil in ga še niso mogli zaslediti.

* Onečaščenje mrtveca. Iz Berolina poročajo: V Hildnu so v petek pokopali šestnajstletno Ljudmilo Deutsch, ki se je po nesreči ustrelila. Ponoči je neznani zločinec odprl grob ter izvršil nad mrtvo zločin. Drugi dan so aretirali nekega Reicha, ki je stanoval pri stariših umrle deklice, vendar pa so ga morali izpustiti, ker se je izkazala njegova nedolžnost.

* Baklanov noče na dunajski operi peti nemško Z Dunaja poročajo: Med ruskim baritonistom Baklanovom in upravo dvorne opere je pred nedavnim nastal konflikt vsled tega, ker se je Baklanov zavezal po gotovem času peti svoje vloge nemško. Pri zadnjem nastopu pa je prišel do spoznanja, da nima toliko zmožnosti, da bi svoje vloge pel nemško, in je vsled tega prosil, da bi smel peti italijansko ali francosko. Začetkoma se je uprava dvorne opere upirala temu. Ker pa je hotela vendarle to izborni moč pridržati dvornemu gledališču, je dovolila, da sme Baklanov svoje vloge peti italijansko ali francosko.

Današnji list obsega 6 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar.
Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Meteorološko poročilo.

Vidna nad morjem 200-2		Srednji zračni tlak 736 mm			
Januar.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
11.	2. pop.	736.0	—3.0	sl. szah.	sneg
„	9. zv.	735.3	—2.9	sl. brezvetr.	„
12.	7. zj.	731.4	—3.0	sl. jvzh.	„
„	2. pop.	729.6	—2.9	sl. jvzh.	oblačno
„	9. zv.	731.3	—2.5	sl. jvzh.	„
13.	7. zj.	733.3	—5.8	brezvetr.	„

Srednja predvčerajsna temperatura —3.0°, norm. 2.6° in včerajsna —2.8°, norm. —2.6°. Padavina v 24 urah 4.3 mm in 9.1 mm

Izjava.

Jaz podpisni Jožef Penič, posestnik in mežnar v Podredu obžalujem vse besede, katere sem govoril v gostilni Ivana Jazbec tukaj, proti Bezjak Ivanu, miz. pom. kot neutemeljene in lažnjive. Zahvaljujem se mu tem potom, da je odstopil od tožbe. 179

Podsreda, 6. januarja 1913.

Jožef Penič.

Halo! Halo!

Kupujem za 50 %, draže nego vsak drugi.

Od gospode odloženo moško obleko, tudi častniške uniforme, zlate vrvice, rabljene preproge, partijsko blago itd. Ker skozi Ljubljano samo potujem in se pomudim tu samo kratek čas, prosim, da me takoj z dopisnico obvestite. 180

Pinkas Graumann, hotel pri Slonu, Ljubljana.

Posojilnica v Brežicah odda s 1. aprilom 1913 173

gostilno v Narod. domu v Brežicah

s sobami za tujce v najem. Pojasnila glede pogojev daje ravnateljstvo. Poudbe je vložiti do 1. februarja 1913.

Pletenje in šivanje slamnikov.

Docela izurjena, strokovna moč, spretna v izdelovanju slamnikov, samostojna, se pod ugodnimi pogoji sprejme. Ponudbe s prepisi izpričeval na galsko ligo za pospeševanje obrta (Liga Pomocy przemysłowej) Levov, Panska 11, Galicija. 171

Krasne kostume za maske

kot raznobarvne domine in mnogo drugih najfinejše izvršitve izposojuje proti nizki odškodnini ali pa posamezne tudi proda Ivana Blas, Rimska cesta šte. 19. 115

Lepo mebllovana soba

v visokem pritličju pripravna tudi za pisarno, se odda takoj na Slovenskem trgu 8. (Trg pred sodnijo).

Stelaže

2 špecijski in 1 manufakturna z galerijo, 2 registrirni blagajni, omara za led, plinova peč, oklostiti in kopirna preša se prodajo po nizki ceni v I. uradniškem gospodarskem društvu v likvidaciji, Kongresni trg št. 12. Proda se tudi še specijska in manufakturna zaloga pod nakupno ceno. 157

Za prodajo

reklamnih koledarjev in razglednic

se išče za Kranjsko in Koroško spreten, soliden, dobro uveden

zastopnik

proti visoki proviziji.

Cenjene ponudbe z navedbo referenc pod šifro „Reklamni koledarji 1914“ na uprav. „Slov. Nar.“ 177

Potrjim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da je dne 9. prosinca 1913 zjutraj ob polu 5. uri v Arco na Tirolskem v starosti 26. let, po daljši jako mučni bolezni, prejemši svetstva za umirajoče, mirno v Gospodu zaspala naša iskreno ljubljena, nepozabna nam soproga, oziroma mati in hčerka, gospa 174

Fani Seunig roj. Vidali
posestnika in trgovca soproga.

Pogreb predrage rajnice bo v torek, dne 14. t. m., popoldne ob pol 3. iz cerkve Sv. Krištofa na pokopališče k Sv. Križu, kjer bo položeno v rodbinsko rakev k večnemu počitku. Sv. maše zadušnice se bodo darovale v cerkvi Marijinega Oznanenja.

Predrago rajnico priporočamo v molitev in blag spomin.

V Ljubljani, dne 12. prosinca 1913.

Franciška in Franc Vidali
starši.

Karol, Verca, Stanko, Josip, Marjan, Vital
otroci.

Karol Seunig
soprog.

Prvi kranjski pogrebni zavod Fr. Doberlet

Potrtega srca naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naš iskreno ljubljani in srčno dobri soprog, oz. oče, stari oče, brat, tast in stric, gospod

Valentin Turk
zasebnik

danes zjutraj ob 1. uri po dolgotrajni in zelo mučni bolezni, previden s svetotajstvi za umirajoče, v starosti 74 let, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb predragega rajnika bo v torek, dne 14. januarja ob 10. uri dopoldne iz hiše žalosti v Novem kotu na pokopališču k Sv. Rbku v Stari kot.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v raznih cerkvah. Predragega rajnika priporočamo v blag spomin in molitev. 176

Novi kot, dne 12. januarja 1913.

Franc Turk, trgovec in pos. — Ing. Jakob Turk, ravnatelj kem. preizkuš. — Valentin Turk, trgovec in posestnik, sinovi.

Pavel Turk, gostilničar in posestnik — Jakob Turk, posestnik — Blaž Turk, trgovec — Franc Turk, posestnik, bratje.

Elizabeta Turk, soproga.

Kati Turk roj. Pakli — Marija Turk roj. Bartl — Dorica Turk roj. Pakli, snaha.

Svak, svakinje, vnuki in vnukinje.

Prvi slovenski pogrebni zavod Leop. Turk.

Marija Hudolin roj. Turk — Terezija Knava roj. Turk — Antica Turk, hčere.

Lenka Mihelič roj. Turk, sestra.

Ivan Hudolin, trgovec in posestnik — Ivan Knava, trgovec in posestnik, zeta.

B. Götzl, Ljubljana

Mestni trg št. 19. — Starl trg št. 8.

Išče se vestna, event. vpočejena

poštna upraviteljica

za manjši poštni urad takoj. Ponudbe z navedbo zahtevkov na upravištvu »Slov. Naroda« pod šifro »Tako j«.

V Ljubljani na zelo prometnem kraju se zaradi selitve v lastno hišo, takoj odda

lep lokal

Kje, pove upravištvu »Slov. Naroda«.

Najfinejše rokavice

pravi francoski parfumi in val v to stroko spadajoči predmeti v najfinjši kakovosti.

948 Za obila naročila se priporoča

OTILIJA BRAČKO

Ljubljana, Dunajska cesta 12, v Mathianovi hiši.

N. F. Schaffer

nadzornik c. kr. državne železnice v Beljaku prosi, da se mu doloži 11 škatelj tako izbornu učinkujočih 4544

Salmijakovih

pastilij

(kašelj, lajšajočih, slez razkrajajočih) lekarnja PICCOLI v Ljubljani, c. in kr. dvornega založnika, papeževnega dvornega založnika. Ena škatljica 20 v, 11 škatljic 2 K. Naročila po povzetju

ANTON SCHUSTER

Konfekcija
za dame in deklice.
BLUZE.

Modna trgovina
Ljubljana, Stritarjeva ul. 7.

Mod. blago
sukno, platno,
garniture, preproge,
šerpe, rute, pletl itd.

Solidno blago. Nizke cene. Vzorci franko.

PREDNAZNANILO.

Usojam se vljudno naznanjati, da sem 31. decembra 1912 izstopil kot tihi družnik tvrdke P. Magdić v Ljubljani.

Hkrati si dovoljajem slavno občinstvo vljudno obveščati, da otvorim koncem februarja 1913

v Ljubljani, Franca Jožefa cesta 3 (poleg konf. trg. Maček & Ko.)

modno in šport. trgovino za gospode in dečke
pod tvrdko J. KETTE.

Moje dolgoletno delovanje v tej stroki in najboljše trgovske zveze le prvovrstnih tu- in inozemskih tvornic jamčijo, da bodem mogel p. n. odjemalcem najboljše in po primerno nizkih cenah postreči.

V prijetni nadi, da mi zaupanje, katero ste mi dosedaj pri gori navedeni tvrdki izkazovali, ohranite tudi v bodoče

beležim z odličnim spoštovanjem

J. KETTE.

Lovski pes

srednje močne postave, bel, z rjavimi lisami, ki ima na enem ušesu belo lisico, z marko občine Toplice, se je izgubil. Kdor ve kaj o njem, naj se zgleda pri županstvu Toplice. 176

Fino domače

kislo zelje

v sodčkih po 50 in 100 kg.

razpošilja vedno in vsaki čas trgovska

tvrdka J. Kušlan.

Kranj, Gorenjsko.

Dva trgovska pomočnika

dobro izveščana manufakturna, spretna prodajalca in trgovski

učenec

poštenih staršev, ki ima veselje do trgovine in 2 razreda srednje šole se sprejmejo v manufakturno trgovino pri Vinko Šketu v Ilirski Bistrici, Notranjsko. 62

Kupujte in zahtevajte edino le

CIRIL in METODOV ČAJ

je najboljši.

Glavna zaloga pri Prvi slov. zalozi čaja in ruma na debelo v Ljubljani, Rožna ulica šte. 41.

V. Parma

Balkanska koračnica

za klavir

ki se je igrala prvič 24. t. m. v slovenskem deželni gledališču in ki je žela tako buren aplavz, da se je morala ponoviti, je ravnokar izšla v založbi

Narodne knjigarne.

Dobi se jo v vseh knjigarnah tu in na slovanskem jugu.

Cena K 1'20, s poštnino 10 v več.

Kavarna
vso noč
odprta

LEON
Gostilna
Florjanska ulica št. 6.

Sladni čaj znamka „Sladin“.

Kri! 50% prihranka in okusen čaj, ki nima sladkorja, dosegajo oni, ki namesto kave, čaja, kakao, sladne kave, pijejo **sladni čaj**. Ako se ga uporablja pri dojenčkih namesto moka za otroke, so otroške bolezni manj nevarne. — Je za polovico cenejši. Dr. pl. Trnkóczyjev sladni čaj ima ime Sladin in je vedno bolj priljubljen. Povsod 1/4 kg zavoj 60 vin. Tudi pri trgovcih. Po pošti pošlje najmanj 5 zavojev lekarnar Trnkóczy v Ljubljani. Ta lekarnar je svojih 8 otrok zredil s sladnim čajem. Glavne zaloge na Dunaju: lekarnar Trnkóczy, Schönbrunnerstrasse št. 109, Josefstädterstrasse št. 25, Radetzkyplatz št. 4. V Gradcu: Sakstrasse št. 4. Priporočljiv zlasti za one, ki se čutijo bolne in slabe. Za resničnost tega naznanila jamči 5 tukaj navedenih vrst Trnkóczyjevih, istotako ugodne sodbe zaupanja vrednih oseb.

Greh in smeh...

Zabeljene in osoljene kratkočasnice.

Brez dovoljenja knezoškofjskega ordinarijata izdal Tinček Hudaklin.

Cena 1 krono, s pošto 1 krono 10 vinarjev.

Narodna knjigarna v Ljubljani, Prešernova ul. 7.

C. kr. avstrijske državne železnice.

Izvleček iz voznega reda.

Veljaven od 1. maja 1912.

Postaja: Ljubljana (južni kolodvor).

Odhod.

6-52 zjutraj. Osební vlak na Kranj, Tržič, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec, St. Vid ob Glini, Dunaj.
7-32 zjutraj. Osební vlak na Grosuplje, Kočevje, Trebnje, St. Janž, Rudolfovo, Straža - Toplice.
9-00 dopoldne. Osební vlak na Kranj, Jesenice, (z zvezo na brzovlak na Beljak, Inomost, Solnograd, Monakovo, Köln, Celovec, Linc, Dunaj, Prago, Draždane, Berlin.) [direktni voz Reka-Opatija-Solnograd].
11-30 dopoldne. Osební vlak na Kranj, Tržič, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Solnograd, Celovec, Dunaj.
1-31 popoldne. Osební vlak na Grosuplje, Kočevje, Trebnje St. Janž, Rudolfovo, Straža - Toplice.
3-22 popoldne. Osební vlak na Kranj, Tržič, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec.
6-23 zvečer. Osební vlak na Kranj, Tržič, Jesenice, Trbiž. Na Jesenicah zveza na brzovlak na Beljak, Inomost, Solnograd, Monakovo, Vlissingen, (London), Celovec, Linc, Dunaj.
7-44 zvečer. Osební vlak, na Grosuplje, Kočevje, Trebnje, St. Janž, Rudolfovo.
10-22 po noči. Osební vlak na Kranj, Jesenice, Gorico, Trst. Na Jesenicah zveza na brzovlak na Beljak, Franzensfeste, Inomost, Solnograd, Monakovo, Linc, Prago, Draždane, Berlin.
Priloge.
7-55 zjutraj. Osební vlak iz Trsta, Gorice, Trbiž, Jesenice, Celovca, Beljaka, Kranja.
Priloge.
7-15, (11-55 ob nedeljah in praznikih).
Priloge.
8-42, 11-00, 2-44
8-15, (10-30 ob nedeljah in praznikih).

lina, Draždan, Prage, Linca, (London) Vlissingen, Monakovega, Solnograda, Inomosta, Beljaka, Tržica, Kranja.
8-59 zjutraj. Osební vlak iz Rudolfovega, St. Janža, Trebnjega, Kočevja, Grosupljega.
9-51 dopoldne. Osební vlak iz Trbiža, Jesenic, z zvezo na brzovlak iz Dunaja, Linca, Celovca, Monakovega, Solnograda, Inomosta, Beljaka.
11-14 dopoldne. Osební vlak iz Gorice, Jesenic, Dunaja, Linca, Celovca, Beljaka, Tržica, Kranja.
3-00 popoldne. Osební vlak iz Straže-Toplice, Rudolfovega, St. Janža, Trebnjega, Kočevja, Grosupljega.
4-20 popoldne. Osební vlak od Trsta, Gorice, Trbiža, Jesenic, Linca, Celovca, Solnograda, Franzensfeste, Beljaka, Tržica, Kranja.
7-20 zvečer. Osební vlak iz Jesenic z zvezo na brzovlak iz Berlina, Draždan, Prage, Dunaja, Linca, Celovca, Kölna, Monakovega, Solnograda, Inomosta, Franzensfesta, Beljaka, (direktni voz Solnograd-Opatija-Reka).
8-15 zvečer. Osební vlak iz Trsta, Gorice, Trbiža, Jesenic, Dunaja, Linca, Celovca, Beljaka, Tržica, Kranja.
9-12 po noči. Osební vlak iz Straže-Toplice, Rudolfovega, St. Janža, Trebnjega, Kočevja, Grosupljega.
11-33 po noči. Osební vlak iz Trsta, Gorice, Trbiža, Jesenic, Celovca, Beljaka, Kranja.
Postaja: Ljubljana (južni kolodvor).
Odhod na Kamnik: 7-27, 11-50, 3-12, 7-15, (11-55 ob nedeljah in praznikih).
Priloge.
8-42, 11-00, 2-44
8-15, (10-30 ob nedeljah in praznikih).

Št. 26/V. u.

Razglas.

144

Mladenci, ki so rojeni leta 1894. so stopili s 1. jan. 1913 v črnovojno dolžnost.

Zaradi zabeležbe se je vsem leta 1894. v Ljubljani rojenim mladencem ne glede na pristojnost, in pa zunaj Ljubljane rojenim, v Ljubljano pristojnim mladencem

do 15. januarja t. l.

zglasiti v mesnem vojaškem uradu v „Mestnem domu“ I. nadstropje. Izkazila o domovinstvu (domovnico, delavsko ali poselsko knjižico) je prinesiti s seboj.

Bolne, odsotne in zadržane mladence morejo zglasiti sorodniki.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 2. januarja 1913.

Zupan: dr. Ivan Tavčar l. r.

„Zdravnik Zelenka“ je najboljši liker za želodec.

„Zdravnik Zelenka“ je najboljši liker za želodec.